Poštnina plačana v gotovini | LETO LX | V Ljubljani, v petek 18. marca 1932 | Štev. 65 a | Cena 1 Din

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050, — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENEC

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate: Sarajevo štv. 7563, Zagreb štv. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

K pogajanjem z Italijo

Zadnje čase je Italija v trgovinskopolitičnem oziru zelo aktivna. Pred nedavnim je zaključila trgovinsko pogodbo s Španijo, za njo je sklenila začasno pogodbo s Francijo. Nadalje je sklenila Italija trgovinsko-politične konvencije z Avstrijo, Madjarsko in Nemčijo. Te dni se vrše tudi pogajanja za spopolnitev pogodbe s Sovjetsko Rusijo, ki je bila sklenjena lani. Naša delegacija za novo trgovinsko pogodbo se tudi mudi sedaj v Rimu in naše gospodarstvo z največjim zanimanjem pričakuje rezultate teh pogajanj.

Treba je namreč vpoštevati, kako veliko vlogo igra Italija v naši zunanji trgovini, predvsem v našem izvozu. Lani smo iz naše države izvozili v Italijo raznih proizvodov za 1.199 milijonov Din. To pomeni, da Italija v našem izvozu zavzema prvo mesto daleč pred drugimi državami, in da je tvoril izvoz v Italijo malo manj ko četrtino vsega našega izvoza. Bila pa so leta, ko smo v Italijo izvozili skoro 29% vsega našega izvoza. Najvažnejši predmeti, ki so šli v Italijo, so bili naslednji: rezan les, jajca, goveja živina, perutnina, koruza, fižol, pšenica, oglje, drva itd. Med vsemi odjemalci našega lesa je Italija daleč na prvem mestu. Tu je posebno interesirana Slovenija, ker od vsega izvoza lesa iz Jugoslavije, daje naša banovina ob normalnih razmerah okoli 70%. Razumljivo je, da smo na tem posebno Slovenci skoro življenjsko interesirani.

Na drugi strani pa Italija nima tiste pozicije v našem uvozu, kakor jo ima v izvozu. Kajti vsega našega uvoza je prišlo lani iz Italije samo 493 milijonov Din ali nekaj nad 10%. To pomeni, da je Italija med našimi uvozniki šele na četrtem mestu, dočim je bila leta 1924 in 1925 na prvem. Naša trgovina z Italijo je bila torej lani aktivna za 706 milijonov Din. Ob takih številkah nam postaja razumljivo pisanje italijanskega tiska, ki ugotavlja to nesorazmerje med uvozom in izvozom. Zato se je tudi pojavila zahteva, naj se trgovinska pogodba z našo državo revidira. To je bil gotovo glavni moment za sedanja pogajanja o trgovinski pogodbi. Kakor vsaka država ima tudi Italija interes na aktiviranju svoje trgovinske bilance. Tudi v njej pada tujski promet, izseljenci pošiljajo vedno manj denarja domov in razmere na mednarodnih trgih kapitala onemogočajo kritje pasivnosti plačilne bilance z dotokom novih kapitalov.

Poleg vsega tega moramo vpoštevati tudi dejstvo, da je bila naša pogodba z Italijo zaključena že l. 1924 (14. julija), torej na podlagi stare carinske tarife, kajti šele 20. junija 1925 je stopila v veljavo naša nova carinska tarifa. Pogodba z Italijo pa še dolgo ni bila v celoti uveljavljena zaradi drugih političnih vprašanj, ki so ostala odprta med nami in Italijo. Uveljavljena je bila šele 14. novembra 1928. Pogodba je bila zaključena formalno na tri leta, faktično pa je bila v veljavi že od 14. julija 1924, kar se tiče carinsko-tarifnih postavk za uvoz in izvoz. Pogodba je torej potekla 14. novembra 1931, toda formalno doslej še ni bila odpovedana. Od tedaj so se gospodarske razmere tako pri nas kakor v Italiji temeljito spremenile, v marsičem se je spremenila tudi naša carinska tarifa. Gospodarsko življenje pa je zahtevalo še znatnejših sprememb.

Kakor smo že omenili, je na novi trgovinski pogodbi interesirana Italija v veliki meri. Pomisliti je treba tudi, da nas je Italija v nečem prehitela. Propaganda za konsum italijanskega blaga se je v Italiji zadnja leta in mesece izredno razvila ter ima že pokazati lepe uspehe, dočim je taka propaganda pri nas še v povojih, čeprav nam je zmanjšanje uvoza življenjska potreba. Zato se vedno bolj množe težkoče za uvoz našega blaga v Italijo. Italija je sicer lansko jesen zvišala linearno vse tarifne postavke za 15%. Pri tem pa naš les ni bil prizadet, ker je tozadevna postavka bila vezana. Ob vedno hujši krizi na svetovnih lesnih trgih, posebno radi pritiska Rusije, pa je naš izvoz lesa v Italija izredno padel. Na italijanskem trgu, posebno na severu, nam dela najmočnejšo konkurenco Avstrija, ki ima pred nami tarifne ugodnosti. Avstrijski les je zato cenejši. Ob priliki sedanjih pogajanj nikakor ne smemo prezreti tarifne strani pri izvozu našega lesa.

Pri presojanju velike aktivnosti naše trgovine z Italijo pa ne smemo nikakor pozabiti dejstva, da je Italija za marsikatere predmete našega izvoza samo tranzitna država. Iz Italije gredo naši proizvodi tudi v druge države ob Sredozemskem morju. Naša statistika namreč navaja samo prvo namembno državo dočim bi bilo pravilno, da naša statistika zunanje trgovine zajame končno namembno državo, kjer se naši proizvodi faktično troši jo. Pod temi vidiki je aktivnost naše zunanje trgovine z Italijo veliko manjša, kakor kaže na prvi pogled.

V današnjih časih je toliko ovir v raznih državah za naš izvoz, da moramo budno paziti posebno pri novih pogodbah na to, da ne bi izgubili kasneje na podlagi, recimo, kakšnih administrativnih predpisov onih ugodnosti, ki jih imamo zajamčene v pogodbi. Mislimo tu n. pr. na sistem kontingentiranja, ki ga namerava uvesti Italija. V tem sistemu bi lahko n. pr. dobili za našo državo premajhne kontingente, na drugi strani pa bi bili prizadeti z zahtevami drugih pokrajin v državi, kar se je videlo že n. pr. pri kontingentu za izvoz lesa v Francijo.

Končno bi še omenili nekaj načelnega o sestavi naših delegacij za sklepanje trgovinskih pogodb. Naše delegacije tvorijo sedaj večinoma uradniki ministrstev, ki pridejo za to v poštev. Želeti pa bi bilo, da se delegacijam pridružijo tudi strokovnjaki iz gospodarskih vrst. Praksa je bila doslej, da so bili delegacijam dodeljeni eksperti iz gospodarskih vrst. Posebno slovensko gospodarstvo ima na pogodbi z Italijo naravnost življenjski interes in bi bilo prav, da se delegaciji dodeli ekspert, ki bi zastopal posebno interese naše dežele.

Podrobnosti o poteku pogajanj še niso znane. Vendar je iz vsega razvidno, da ima Italija resen namer, ščititi svojo produkcijo pred inozemskim uvozom, jo povečevati, da se uvoz zmanjša in z njim tudi pasivnost italijanske trgovinske bilance. Gotovo bo Italija zahtevala glede svojega uvoza iz naše države večje ugodnosti, kakor jih ima doslej. Vprašanje naše trgovinske politike bo moralo iti v smeri zaščite našega izvoza v Italijo, odnosno, da presodimo, kaj nam Italija za realizacijo svojih zahtev nudi.

V področje trgovinske pogodbe same sicer ne spada vprašanje pravne pomoči v medsebojnem prometu. Vsekakor bi pa ureditev tega vprašanja mnogo doprinesla k poživljenju trgovskih zvez med Italijo in našo državo. Zato je potrebno, da se s tem vprašanjem bavimo ravno ob priliki teh pogajanj. Gre namreč za izvrševanje razsodb naših sodišč in razsodišč v Italiji. Izvršilni postopek traja namreč dolgo in v milijone gre izguba, ki jo trpe naši izvozniki v obrestih za mrtve kapitale, katerih ne morejo dobiti pravočasno. Dobra konvencija o pravni pomoči bi zelo koristila medsebojnim trgovskim odnošajem, kar je v interesu obeh pogodbenih držav.

Sanacija srednje Evrope je nujna!

Dunaj, 17. marca. ž. Na merodajnih mestih pričakujejo, da bo korak velesil v vprašanju gospodarskega sporazuma Podonavja storjen še tekom tega tedna, na vsak način pa še pred veliko nočjo.

Pariz, 17. marca. »Matin« in »Petit Parisien« čujeta, **da je akcija za sanacijo Podonavja stopila v odločilno fazo, ker je v tem pravcu dosežen popoln sporazum med Tardieujem in angleškim zunanjim ministrom Simonom.** Ta sporazum bo baziral na čisto gospodarskih temeljih. **Gre samo še za to, da k tej akciji pristopi še Italija,** kar se bo odločilo tekom prihodnjega tedna v Parizu.

Ženeva, 17. marca. AA. Predsednik francoske vlade Tardieu bo odpotoval iz Ženeve danes zvečer. Tekom današnjega dne bo Tardieu imel več sestankov. Govoril bo z romunskim delegatom Titulescom, s sovjetskim komisarjem Litvinovim in z nemškimi vladnimi strokovnjaki, ki so prispeli v Ženevo zaradi sodelovanja v pogajanjih o sklicanju konference podunavskih držav. Danes popoldne se nemški delegati sestanejo tudi z ravnateljem za trgovinske posle francoskega ministrstva za trgovino. Pogajanja z Italijo o podunavskem vprašanju se prično prihodnji teden v Parizu.

Vsekakor bo g. Tardieu storil vse, kar je v njegovih močeh, da se prepreči finančni polom centralne Evrope.

Ženeva, 17. marca. AA. Glede na razgovore predsednika francoske vlade g. Tardieuja, ki jih je imel o podonavskem vprašanju z raznimi osebnostmi, naglašajo v tukajšnjih poučenih krogih, da poudarja francoski memorandum potrebo po čim tesnejših in čimbolj razvitih gospodarskih odnošajih med podonavskimi državami, **in sicer prej na podlagi preferenčnih tarifov kakor pa carinske zveze. Pet prizadetih podonavskih držav bi moralo v prvi vrsti napraviti carinski dogovor, nato pa določiti temelje za proračunske in denarne reforme. Nato bi te države predložile svoje sklepe pristojnim organom DN, ki bi s svoje strani našli sredstva, da jim zagotove mednarodno finančno pomoč.**

Na drugi strani pa misli **Francija**, da bi se osamljena sodelovanja izkazala za neučinkovita, in zato Francija misli, da bi bilo najbolje, če **bi štiri zainteresirane velesile uvedle skupno akcijo,** da se olajša in pospeši gospodarska reorganizacija srednje Evrope, kar mora biti glavni pogoj za njeno finančno restavracijo.

Anglija je sprejela francoski memorandum, Nemčija in Italija pa sta zahtevali, naj se takoj skliče sestanek pet zainteresiranih podunavskih držav in štirih velesil, da se dožene stališče vsake izmed njih.

Unija se bo uvedla, če treba, brez Nemčije

Pariz, 17. marca. ž. Javno mnenje popolnoma drugače presoja nemški odgovor o Tardieujevem načrtu, kakor sta to smatrala dopisnika Wolfovega in Reuterjevega urada, ki sta izjavila, da je Tardieu zadovoljen z nemškim odgovorom in da ga smatra za bazo nadaljnjih pogajanj. **Medtem pa današnji pariški tisk od skrajne desnice do skrajne levice obsoja nemški odgovor,** češ, da ima zahrbtne politične namere, in sicer v prvi vrsti namen, priključiti Avstrijo k Nemčiji, proti kateri odločno govori Tardieujev načrt. **»Petit Parisien« že sedaj dela Nemčijo odgovorno za eventuelni neuspeh.** Tudi »Echo de Paris« istotako nastopa proti Nemčiji, vendar pa je bolj optimističen, ker na koncu koncev Nemčija ne bo v stanju, da pomaga Avstriji in Madjarski. **Jasno je, da francoska denarna tržišča ne bodo pristopna za Avstrijo in Madjarsko tako dolgo, dokler akcija za sanacijo srednje Evrope ne bo sprejeta po Tardieujevem načrtu.**

Po informacijah teh listov bo te dni poslana na konferenco podonavskih držav brzojavka, ki bo vsebovala sledeče tri točke:

1. Vprašanje kreditov, s katerimi bo pet podonavskih držav v stanju čakati, da sanacijski načrt stopi v veljavo. Istočasno se bodo vodila pogajanja med podonavskimi državami o mednarodnem priznanju preferenčnega sistema;

2. Izvedba finančne reforme in ureditev proračunske kontrole s strani finančnega odbora Zveze narodov ali pa posebnega odbora v vseh podonavskih državah;

3. Delna finančna pomoč podonavskim državam.

Vprašanje je, če bosta Italija in Nemčija pristali na tako rešitev.

Pomožna akcija za Jesenice

Belgrad, 17. marca. l. Danes zjutraj sta dospela v Belgrad jeseniški župnik **Kastelic** in jeseniški župan **Žabkar**, da poskusita rešiti, kar se rešiti da v prilog položaja jeseniškega delavstva, ki se zaradi ustavitve obrata nahaja v težkem življenjskem položaju.

Oba odlična socialna in kulturna delaca sta obiskala merodajna ministrstva ter obrazložila stanje jeseniškega delavstva in posledice, ki bi neizogibno nastale, če bi se družinam brezposelnih delavcev ne nudila najhitrejša pomoč. **Gospoda sta bila povsod z razumevanjem sprejeta in povsod se jima je obljubilo, da bodo njune želje vzete v resen pretres. Govorilo se je tudi o možnosti začasnega kredita v znesku 6 milijonov Din, ki bi otvoritev obrata vsaj za krajšo dobo omogočil. Poudarjati pa se mora, da je tudi za jeseniško družbo prišel tisti socialni trenutek, ko bo morala izrabiti rezervni fond, ki je bil nabran za časa boljše konjunkture, da se nudi zaslužek delavskim družinam. Ravno tako se je poudarjalo, da bo morala odslej odpasti vsaka nagrada za kapital družbe. Kajti slabe konjunkture nalagajo žrtve obema strankama, delojemalcu in delodajalcu. Odgovorni faktorji so v tej smeri izpovedali tudi svoje mnenje.**

V Belgradu se mudi tudi **deputacija rudarskih zastopnikov bratovske skladnice iz trboveljskega revirja, Zagorja in Hrastnika, katero vodi g. Sober.** Dva dneva so bile konference v centrali. V okvirju starega pravilnika so se pojavile le nekatere nejasne točke. **Izvolil se je izvršilni odbor, ki bo zbiral statistične podatke in dajal iz centralnega sklada pomoč pokrajinskim bratovskim skladnicam.** Pri tej priliki je g. Sober predložil tudi zanimiv predlog, da naj se izda zakon, ki bi prepovedal vsako nadurno delo v obratih, ali pa, da naj nagrade za čezurno delo odpadejo v fond za brezposelne.

Rim in Pariz želita sporazuma

Pariz, 17. marca. Ob priliki diskusije o gospodarski federaciji podonavskih držav se je v tukajšnjem časopisju zopet začelo živahneje razpravljati o francosko-italijanskem prijateljstvu, ki je potrebno temeljite revizije, ako naj se gospodarska sanacija srednje Evrope posreči. Tudi italijanski tisk se te debate živahno udeležuje in pravi, da bi ravno ta problem dal najboljšo priliko Franciji, da pripomore k oni evropski kolaboraciji in latinski solidarnosti, o kateri se toliko bere v zadnjem času v nekaterih francoskih listih.

Najbolj temeljito se bavi s tem problemom »Journal«, ki odgovarja na članek nekega rimskega lista, kateri je razložil one pogoje, od katerih je izboljšanje odnošajev med Francijo in Italijo baje bistveno odvisno. »Journal« se sicer raduje nad prijateljskim tonom rimskega lista, pravi pa, da obstoja močen dvom, ali so tisti pogoji, ki jih italijanski tisk navaja, res bistveni za francosko-italijansko prijateljstvo. Na vsak način bi bilo napačno misliti, da bi bilo Francijo v njeni politiki kdajkoli vodilo kakšno sovraštvo napram Italiji. Francozi niso pozabili, da imajo danes v Italiji režim v rokah možje, ki so svojčas pripravili svojo domovino do tega, da se je borila na strani Francije za skupno stvar zaveznikov. Če so nastala nesporazumljenja in trenja, gotovo niso samo Francozi tega krivi. Ne sme se pozabiti, da gotovi govori v Italiji niso bili taki, da bi mogli utrditi medsebojno prijateljstvo. Na drugi strani pa Francozi ne omalovažujemo mirovne poslanice g. Mussolinija od 1. januarja 1931 in pa praktičnih prizadevanj italijanskega režima za konsolidacijo mednarodnega miru, kar je brez dvoma učinkovito pripravilo teren za bodoče sporazume.

»Čeprav« — **končuje »Journal« svoj članek** — »politika Pariza in politika Rima zasledujeta slej ko prej v mnogih točkah različna pota, imamo veliko zaupanje v g. Tardieuja in g. Grandija, da prideta do antante, katera ne bo smela biti omejena, ampak se bo morala raztezati na ves kompleks francosko- italijanskih odnošajev tako v korist obeh narodov kakor v korist splošnega sporazuma Evrope.«

»Agence Havas« objavlja sledečo notico iz Rima: Italijanski tisk se vzdržuje vsakršne neprijazne notice glede Francije in dokazuje v tem oziru popolno korektnost. V tem je treba videti znamenje precejšnjega pomirjenja. To izboljšanje medsebojnih odnošajev se še bolj občuti v merodajnih političnih krogih, kjer se s simpatijo obravnava problem italijansko-francoskega prijateljstva. Toda možje, ki imajo odgovornost oblasti, si ne morejo misliti italijansko-francoske antante, ki ne bi bila bazirana na globokih temeljih. Italija je pripravljena, da vnese v studij tega problema iskrenega duha razumevanja, toda ona želi, da bi tudi Francija popolnoma razumela njene potrebe. Pa četudi bi se mogla najti podlaga za sporazum, ne da bi se spremenil sedanji politični položaj ali status quo, pa bi vendar morala Francija vpoštevati nadaljnje naraščanje italijanskega naroda.

Znižanje obrestne mere

Dunaj, 17. marca. tg. **Avstrijska narodna banka je danes znižala obrestno mero za menične in eskomptne posle od 8 na 7%, paralelno s tem pa tudi obrestno mero v lombardu.**

Stališče naše industrije

Belgrad, 17. marca. AA. Zastopniki industrije so na 16. zboru centrale industrijskih korporacij sklenili tole resolucijo:

Industrijci iz vse kraljevine, zbrani na 16. zboru centrale industrijskih korporacij kraljevine Jugoslavije v Belgradu 14. in 15. marca 1932 so po vsestranski proučitvi gospodarskega in finančnega položaja države, zlasti pa položaja industrije dognali, da se je kriza, ki je v zvezi s svetovno gospodarsko krizo, zajela tudi naša gospodarska področja, v zadnjih mesecih poostrila.

Zato so morale malone vse industrijske panoge v še večji meri zmanjšati svojo proizvodnjo, mnoge pa so morale celo ustaviti svoje obrate. Hude posledice tega položaja občuti predvsem industrijsko delavstvo, ki je čedalje bolj brez dela in zaslužka.

Navzlic temu so industrijci, prešinjeni s čvrsto voljo in z vero v stabilnost našega dinarja kot najboljše osnove lastnine, pripravljeni storiti vse, da vzdrže v sedanji krizi, in so v to pripravljeni tudi do novih žrtev.

Svoje sklepe in predloge so zastopniki centrale industrijskih korporacij izročili kraljevski vladi s prošnjo, naj bi se ravnala po teh predlogih in tako olajšala težko stanje sedanjega našega gospodarstva in industrije.

„Kovači" od 1920 se uničijo

Belgrad, 17. marca. AA. Z odlokom finančnega ministra in v sporazumu z Narodno banko bodo na podlagi čl. 25. zakona o Narodni banki **odstranjene iz prometa novčanice Narodne banke kraljevine Jugoslavije Srbov, Hrvatov in Slovencev po 10 Din stalnega prvega izdanja, ki nosijo datum 1. novembra 1920. leta.** Te novčanice bodo zamenjane v enaki vrednosti z drugimi novčanicami. Zamenjava bo mogoča tako pri Narodni banki v Belgradu kakor pri njenih podružnicah v tuzemstvu za dobo treh let. Po tem roku bodo te novčanice na podlagi poročila Narodne banke prenehale veljati za zakonito plačilno sredstvo in jih Narodna banka ne bo več zamenjala. Lastniki jih bodo lahko po tem roku predložili v zamenjavo le glavni državni blagajni, ki jih bo izplačala, nato pa uničila.

Drobne vesti

Belgrad, 17. marca. AA. Naš odpravnik poslov na Dunaju Jurišič je 15. t. m. izmenjal ratifikacijske listine teh-le konvencij: **1. Konvencije o pokojninski blagajni na Dunaju s prilogami 1 in 2. 2. Konvencije o bolniških blagajnah za Štajersko in Koroško v Gradcu. 3. Konvencije o dopolnilnih ustanovah za pokojninsko zavarovanje nameščencev z dopolnilnim protokolom.**

Zagreb, 17. marca. ž. Predsedstvo škofovske konference je sporočilo, da je konferenca na zadnji seji vzela na znanje, da Društvo sv. Jeronima organizira romanje na evharistični kongres, ki se bo vršil na Irskem. Pokroviteljstvo bo prevzel nadškof **Rafael Rodič**, ki se bo tudi sam udeležil evharističnega kongresa. Romanja se udeleži tudi dr. Josip Carević z drugimi cerkvenimi predstavniki.

Belgrad, 17. marca. AA. Direkcija rečne plovbe kraljevine Jugoslavije bo dala 19. t. m. v promet lokalne ladje na progi Belgrad-Pančevo in Belgrad-Zemun. Iz Belgrada v Pančevo bodo ladje vozile ob 2.50, 6.10, 8.30, 10.45, 12.15, 15.00, 17.25, 19.30, iz Pančeva v Belgrad pa ob 3.40, 6.15, 7.40, 10.000, 12.30, 15.30, 17.30 in 20.00. Iz Belgrada v Zemun in obratno odide prva ladja ob 5, zadnja pa ob 21 po zimskem voznem redu.

London, 17. marca. AA. Reuter poroča, da je **podpolkovnik Daly imenovan za britanskega vojaškega atašeja pri britanskih poslaništvih v Belgradu in Pragi.** Daly pride na to mesto namestu dosedanjega vojaškega atašeja pri teh poslaništvih podpolkovnika Oxleya, čigar mandat poteče 25. junija t. l.

Hitler se bori za Prusijo

Berlin, 17. marca. V teku je nova volilna borba, ki jo je napovedal Hitler takoj, ko so bili znani prvi rezultati nedeljskih volitev, iz katerih je bilo razvidno, da so narodni socialisti propadli. Hitler se dobro zaveda, da je že zadnja nedelja prinesla definitivno odločitev glede predsedniških volitev, ker je Hindenburg zbral toliko glasov, da ga niti najširša koalicija med opozicijskimi strankami ne more vreči pri drugih volitvah. Zato je svojo novo agitacijo obrnil v drugo smer: narodni socialisti se namreč že danes pripravljajo na volitve v pruski deželni zbor, ki se bodo vršile dne 24. aprila, to je 14 dni za drugim glasovanjem pri predsedniških volitvah.

Kako važne bodo te volitve pove znana prislovica, da je gospodar Nemčije tisti, ki ima v rokah Prusijo. Že od početka nemške republike vlada v Prusiji weimarska koalicija, to je socialisti, centrum in demokrati. Pruski deželni zbor šteje 450 poslancev, od teh pripada vladni koaliciji 229 poslancev, tako da je vladna večina zelo šibka. Ker je pruska vlada sklenila, da določi pri prihodnjih volitvah nov količnik (50.000), se bo število deželnih poslancev dvignilo na 468.

Ako vzamemo za podlago številčno razmerje med posameznimi političnimi skupinami, ki se je pokazalo pri nedeljskih volitvah, si bodo pri pruskih volitvah osvojili narodni socialisti 137 mandatov, nemški nacionalci 37 in komunisti 74. Dosedanja vladna večina bo zbrala komaj nekaj nad nad 200 mandatov, to se pravi, da bo proti hitlerjevcem, nemškim nacionalcem in komunistom v manjšini. Kakor rečeno, se ta prognoza postavlja na podlagi glasov, ki jih je Pruska oddala v nedeljo. Izmed 23,4 milijona glasov je bilo oddanih za Hindenburga 11 milijonov, za Hitlerja 6,9, za Thälmanna 3,7 in Düsterberga 1,8. Če tudi se **Hitlerju posreči obdržati pri pruskih volitvah postojanke, ki jih je zavzel v nedeljo, vendar ne bo mogel niti s pomočjo nemških nacionalcev vladati v Prusiji, ker ne bo imela desnica potrebne večine. Hitler in Hugenberg bosta primorana iskati zaslombo pri centrumu.** Vprašanje je seveda ali bo hotel centrum sodelovati z njima. Splošno mnenje je, da je to malo verjetno in da bo ostala na vladi sedanja koalicija v obliki poslovne vlade. Položaj, ki bo nastal v Pruski po novih volitvah, bo vsekako nevaren za vso državo, ker ne bo mogoče sestaviti stalne vlade na Pruskem, kar bo brezdvomno še povečalo politično zmešnjavo v državi. Ako bi prišlo v Prusiji do sodelovanja med desnico in centrumom, potem se bo prav gotovo izvršila tudi rekonstrukcija osrednje vlade v istem smislu. V tem primeru bi imeli v Nemčiji vlado Brüning—Hugenberg—Hitler.

Listi še vedno komentirajo nedeljske volitve. Opozicijski tisk z zadovoljstvom ugotavlja, da je Hitler zgubil na Hesenskem 11.000 glasov v primeri z deželnimi volitvami, ki so se vršile preteklo jesen. To nazadovanje se predpisuje razkritju tako zvanega »Coxheimerskega dokumenta«, ki je vseboval načrt za upostavo teroristične diktature hitlerjevcev. Tudi v deželi Mecklenburg-Schwerin je število glasov oddanih za Hitlerja padlo od 41 na 32%. Prav tako je Hitler zgubil v Hamburgu več tisoč glasov. Nasprotno si je Hitler na Pomorjanskem, v Schleswig-Holstelnu in Chemnitz-Zwickau priboril popolno zmago nad Hindenburgom. Najbolj trdne postojanke ima torej Hitler v agrarnih pokrajinah, kjer je stiska radi poljedelske krize velika.

Lepa zmaga centruma

Berlin, 17. marca. Znani so že definitivni podatki o deželnih volitvah, ki so se vršile v nedeljo v Saarški pokrajini. Volitev se je udeležilo povprečno 80 odstotkov volilcev. Centrumu se je posrečilo **obdržati dosedanje postojanke, tako da bo tudi odslej razpolagal s 14 mandati v deželnem zboru.** Poleg tega je število glasov oddanih za katoliško stranko poskočilo za okoli 15.000 (156.442 glasov proti 129.162 **v letu 1928**). Socialisti so zgubili 2 mandata (36.022 proti 43.557). Število glasov oddanih za komunistično stranko se je skoro podvojilo (84.044 proti 46.541) in komunisti bodo imeli v deželnem zboru 8 mandatov (prej 5); komunistična opozicija je zbrala 5737 glasov in opozicija socialistične stranke 2577. Opoziciji si nista priborili nobenega mandata. Hitlerjevi narodni socialisti so nastopili prvič pri volitvah, dobili so 2 mandata (24.429 glasov). Poleg tega ima še ljudska stranka 2 mandata (prej 3).

Stališče Italije

Rim, 17. marca. Umevno, da hoče fašistični tisk Hitlerjev napredek pri nedeljskih volitvah izrabiti v svoje notranje propagandne namene, da bi dokazal, kako se fašistično ideje širijo po vsem svetu in da je postal fašizem vesoljna politična doktrina. Toda v odgovornih krogih, kjer presojajo položaj v Nemčiji po vsem objektivno in s stališča golih interesov italijanske države, se prav nič ne navdušujejo za naraščanje hitlerstva v Nemčiji. Saj je znano, da bi bil Hitlerjev režim bolj nevaren Italiji, kakor vsakteri drugi. Italija se prav nič ne veseli Velike Nemčije, ker bi »Anschluss«, ki ga hočejo izvesti hitlerjevci, pomaknil nemške meje na Brenner in tik do Jadrana. Tudi fašistična Italija se boji nemške ekspanzivnosti proti Jadranu in na Balkan. Na drugi strani bi Hitlerjev prihod na vlado imel za posledico pospešitev oboroževanja, ker bi se skušale vse države, pred vsem Francija zavarovati pred morebitnim presenečenjem. Radi finančnih težkoč že danes ne more Italija tekmovati v oboroževanju s Francijo. Zato bi ji pospešitev oboroževanje v Franciji bila toliko manj dobrodošla. Definitivna zmaga hitlerstva bi popolnoma prevrnila sedanji politični položaj v Evropi in tega si v Rimu v trenutku, ko se borijo z gospodarsko krizo, ne želijo. Po vsem tem je razumljivo, zakaj ni Hitlerjev poraz pred Hindenburgom zbudil v Rimu posebnega obžalovanja, čeprav so fašistične simpatije za Hitlerja velike.

Ljuta borba med levico in desnico v Prusiji

Berlin, 17. marca. tg. V pruskem deželnem zboru je podal danes pruski ministrski predsednik Braun pregled o politiki pruskega kabineta. Razpravna dvorana je bila nabito polna in neprestani viharni medklici od leve in desne opozicije ter splošna razburjenost v parlamentarni debati je jasno pokazala, da živi Prusija že pod močnim vlisom bližnjega volilnega boja. Ministrski predsednik Braun je opisal splošne vladajoče razmere in navajal: »Imamo več kot 6 milijonov brezposelnih in imamo nadalje milijone ljudi, ki trpijo radi slabega gospodarskega položaja. Namesto da bi vsi združili svoje moči, porabljajo široki krogi nemškega naroda vso svojo energijo samo za to, da se mesarimo med seboj. Očitali so nam, da postopamo proti študentom. Tudi za študente velja pruski pregovor: »Vsakemu svoje.« Na visokih šolah ne sme vladati pest, temveč glava. Očitali so nam, da se vodi pruska politika na stroške kulture množic. V resnici pa izdajamo za kulturne svrhe mnogo več kakor pred vojno.

Kako malo pa se priznavajo taki napori vlade, dokazuje nemški vzhod. Vzhodne pokrajine so se za ogromne izdatke, ki so bili po predlogu državnega predsednika izdane zanje, zahvalile državnemu predsedniku dne 13. marca tako, da prekorači vse to, kar bi se sploh moglo smatrati za mogoče. Najostreje se mora obsojati, da se prebivalstvo vzhodne Prusije iz strankarsko-političnih razlogov z gotovimi manevri goni v psihozo strahu, kakor da bi Poljaki vsak dan lahko vdrli v vzhodno Prusijo. Če bi Poljska napadla vzhodno Prusijo, se bo ves nemški narod složno postavil za vzhodno Prusijo. Očitalo se nam je, da namerava levica državni udar. Če bi bil Hitler tudi v resnici izvoljen, vedo narodni socialisti dobro, da bi oblasti, če bi jo dobili v roke, nikakor ne mogli vršiti parlamentarnim potom. Če pa bi potem z državnim udarom odpravili ustavne pravice, bi si tega seveda republikansko prebivalstvo ne pustilo dopasti.« Braun je svoj govor končal z ugotovitvijo, da ne gre za kak boj za sistem ali za svetovno naziranje, temveč za boj za biti ali ne biti Prusije in nemškega naroda.

Berlin, 17. marca. AA. Ko je 17 letni dijak v Hanovru, član skupine mladih Hitlerjevcev, zvedel za neuspeh Hitlerja pri volitvah za predsednika nemške republike, se je v šolskem poslopju obesil.

Odprava žitnega monopola

Belgrad, 17. marca. l. Danes dopoldne se je nadaljevala seja narodne skupščine pod predsedstvom dr. Kumanudija. Obravnavali so spremembe zakona o prometu s pšenico v državi. O tem zakonu, katerega glavna določila je »Slovenec« že prinesel, bi bilo omeniti še sledeča načela: **1. Svobodna trgovina v mejah kraljevine Jugoslavije, 2. Podaljšanje pravic države v vprašanju izvoza in uvoza žita in njegovega kupovanja, katerega vrši država potom Privilegirane izvozne družbe na račun države proti obvezi, da društvo z jamstvom države po ceni do 160 Din za 100 kg: a) izplača do sedaj prevzeto žito v čim mogoče krajšem roku, b) da prevzame do sedaj prijavljene količine žita in c) da kupuje in prevzema od ostalih samo količine, ki so ji potrebne za izvoz. 3. V teku razprave je odbor dodal, da bi se morali nepredvideni posli končati pred 1. aprilom 1932 in da bi bilo neobhodno potrebno, da se vsi nedostatki poslovanja Privilegirane izvozne družbe odstranijo in da se izvrši eventualno nova ureditev družbe.**

Spremembe v čl. 1 tega zakona so sledeče: Promet z žitaricami je svoboden, ker je tudi trgovina svobodna.

Čl. 7 govori o kaznih. Kazni izrekajo pristojna redna sodišča prve stopnje (okrajna sodišča), kjer pa teh ni, pa okrožna sodišča. Čl. 7 pravi, da naj se boni za pšenico, ki so bili prevzeti po tem zakonu, izplačajo najdalje do 31. dec. 1932.

K razpravi o spremembah tega zakona se je oglasil govornik dr. Tošo **Raič.** Pravi med drugim, da je nepravilno, če se zmanjšajo dohodki zemljišč samo za 20%. Zahteva, da se v Vojvodini čisti katastrski dohodek pomnoži s koeficientom 17. Z istim koeficientom naj bi se pomnožil tudi katastrski dohodek v drugih pokrajinah. V tem slučaju bi Vojvodina plačala polovico onega, kar danes plačuje.

Poslanec **Hanžek** je govoril o čl. 14 tega zakonskega predloga, ki govori o sedanjih zaostankih davkov iz prejšnjih let in predlaga, da se gotov odstotek tega davka odpiše.

Nato je govoril poslanec **Stokič Mile,** ki je med drugim rekel: »Gospodje, beseda je zopet o eksekutivnem fondu. Čeprav je finančni minister v proračunski debati napravil medklic, da se nagrade ne dehijo od l. 1929, bi ga kljub temu prosil, da se ta zakonski predlog iz razlogov, ki jih je navedel, vrne nazaj v odbor radi vsestranskega pretresa.«

Zanimiv je predlog manjšine, ki je prav tako predložila svoje spremembe k žitnemu zakonu, ki so sledeče: **1. Potrebno je, da se hitro izvrši likvidacija poslov žitnega zakona z dne 4. novembra 1931 in vinskega zakona od 4. novembra 1931, in sicer najkasneje do 30. junija 1932. 2. S 1. aprilom se naj takoj uvede svobodna trgovina vseh žitaric in moke v državi. 3. Za vse kazenske postopke in pregreške organov (po čl. 2 zakona o izvozu in uvozu pšenice od 4. 7. 1931) naj se odredi pristojnost sodišča za zaščito države. 4. S 1. aprilom 1932 naj prenehа veljava dosedanjih zakonov, ki so v nasprotju s tem zakonom.**

Popoldne se je seja o žitnem monopolu nadaljevala in tudi končala. Pri glasovanju je bilo navzočih 280 poslancev. Izmed teh je glasovala za predlog večina 278 poslancev, proti pa sta glasovala samo 2.

Delovanje senata

Belgrad, 17. marca. l. Danes se je nadaljevala v senatu debata o drž. proračunu za l. 1932/33. Senatu je predsedoval dr. Ante Pavelič. Izmed članov vlade pa so prisostvovali predsednik vlade Pera Živković, prosvetni minister Drago Kojić in socialni minister Ivan Pucelj. Prvi je govoril senator Teslič, ki je med drugim izjavil, da so se naši drž. proračuni gibali takole: 1919 1.500.000.000 Din,

1920	2.500,000.000 Din,	1921	5.000,000.000 Din,
1922	6.000,000.000 Din,	1923	8.000,000.000 Din,
1924	9.000,000.000 Din,	1925	11.000,000.000 Din,
1926	12.000,000.000 Din,	1927	12.500,000.000 Din,
1928	12.500,000.000 Din,	1929	12.500,000.000 Din,
1930	12.500,000.000 Din,	1931	13.300.000.000 Din.

V l. 1931 je bil državni proračun torej najvišji. Proračun za l. 1931/32 je bil zmanjšan za 100,000.000 Din in je znašal 13.200,000.000 Din.

Senator Teslič primerja predvojne cene s povojnimi in »klepa, da so povojne cene 16 krat večje nego so bile predvojne. Podal je nato statistiko narodnih dohodkov posameznih držav in jo primerja z našim narodnim gospodarstvom.

Za Tesličem je govoril senator Cerovič, ki je omenjal tudi način postopanja glede pasivnih krajev, zlasti kar se tiče Črne gore. Na nekatere trditve mu je odgovarjal minister Pucelj.

Nato je govoril slovenski senator Ploj, ki pravi, da je kriza že prišla do kulminacije. Iz Amerike je prišla kriza in iz Amerike mora priti tudi rešitev. Nato se obrača na položaj v Evropi. Glede naše države pravi, da mora priti do konsolidacije našega gospodarstva. Da pa bo do tega čimpreje prišlo, moramo skrbeti za čim širšo prosveto našega naroda. Hvalil je vlado, ki gleda na naše kulturne potrebe. Nadalje je tudi izjavil, da se narodno gospodarstvo ne sme žrtvovati za stabilizacijo naše valute. Naša valuta ni bazirana na samem zlatu, ampak tudi na zaupanju. Tudi mi moramo pomagati in povrniti zaupanje naroda.

Anglija ne pusti krhati imperija

London, 17. marca. Pokret v Italiji, ki gre za tem, da bi britanska vlada na Malti favorizirala italijanski jezik na škodo malteškega, je nekoliko vznemiril londonske kroge, predvsem konservativne, ki vobče zagovarjajo odločno imperialno politiko tako v Indiji kakor na Malti in drugod. V tem oziru se je zelo opazil članek »Morning Posta«, ki kritizira komentarje italijanskega tiska glede namer britanske vlade na Malti. List namreč smatra te komentarje kot nedovoljeno vmešavanje v notranje zadeve prijateljske velesile. »Morning Post« graja, da italijanski tisk razburja prebivalstvo na Malti v momentu, ko se sv. stolica in angleška vlada pogajata glede pomiritve javnega mnenja na Malti, kjer je glavni problem problem med Cerkvijo in državo. Angleški list pravi dobesedno: »Italija, ki vedno živahno protestira, kadarkoli kdo napada njeno politiko v južnih Tirolah, ne sme zameriti, če jo vljudno prosimo, da naj se bavi z lastnimi zadevami, mesto da se njen tisk zavzema za takozvano italijanstvo Malte. Če ima Italija kakšne pozitivne in nepristranske pritožbe glede Malte, ima fašistična vlada gotovo druga sredstva na razpolago, da se tozadevno porazgovori z Veliko Britanijo, kakor pa tako neoportuno žurnalistično kampanjo.«

Kako je del angleškega mnenja sprejel italijanske proteste, ličoče se Malte, se razvidi tudi iz interpelacije, ki jo je vložil v poslanski zbornici konservativni poslanec, general Nation, ki je aludiral na letalske sile, ki so na razpolago Italiji, in je poudarjal, da se italijanske aviatične baze nahajajo samo nekaj ur oddaljene od Malte. »To nam daje pravico,« je izjavil poslanec, »da skrbimo za obrambo Malte, ki je s tega stališča v nevarnosti, dokler je ne bomo zaščitili z izdatno močnejšo aviacijo, nego je ona, s katero razpolagamo v Sredozemskem morju danes.«

Glede malteškega vprašanja prinašajo danes italijanski listi na vidnem mestu izjavo kraljevske akademije Italije, ki je na svoji plenarni seji na predlog akademika Ojettija sprejela sledečo resolucijo: »Kraljevska akademija Italija, med tem, ko se doznava za namen, da bi se v šolah na Malti ukinil pouk italijanskega jezika, ki je od pamtiveka edino in sigurno sredstvo kulture na tem otoku, upa, da bo vlada Velike Britanije spoznala oportuniteto, da ne prekine po tolikih stoletjih tradicije kulture, katero je Anglija vedno ljubila in spoštovala.«

Kaj je z Lindberghovim otrokom?

Newyork, 17. marca. ž. Policija je našla novo sled za ukradenim Lindberghovim sinom in upa, da bo našla neznane ugrabitelje. Na policiji se je zglasila neka ženska, ki je povedala, da sta pri njej stanovala dva Nemca, za katera misli, da sta sodelovala pri ugrabitvi Lindberghovega sina. Značilno pri tem je, da sta ta dva Nemca zahtevala od nje neke škarje, ki so jih v resnici našli v Lindberghovem vrtu.

Zagrebška vremenska napoved: Oblačno, nestalno, deževno. Blage temperature.

Na Vzhodu mir

London, 17. marca. ž. Iz Šanghaja javljajo, da je na snočnjem sestanku japonskih in kitajskih delegatov, kateremu so prisostvovali konzuli inozemskih držav, ki so člani mednarodne komisije, bil sklenjen provizoričen sporazum o premirju. Čuje se, da so v ponedeljek japonski in kitajski delegati s pomočjo predstavnikov velesil in diplomatskih oblasti v Šanghaju izdelali načrt sporazuma o premirju. Ta načrt je bil poslan v Tokio in Nanking in ko sta ga obe vladi odobrili, so se začela nadaljevati pogajanja za premirje, ki so stopila sedaj v zaključno fazo. Trdi se, da je japonska vlada obvestila poveljstvo japonskih čet v Šanghaju, da prične s pogajanji za mir na podlagi resolucije Zveze narodov. Podrobne pogoje za zaključitev definitivne mirovne pogodbe, ki se nanaša samo na Šanghaj, bodo diplomatski predstavniki in japonsko vojno poveljstvo v Šanghaju uredili sami.

Tokio, 17. marca. AA. Japonska vlada je razpisala posojilo v znesku 87 milijonov jenov. S tem posojilom namerava japonska vlada pokriti izdatke dosedanjih vojnih operacij.

Amerika naj popusti

Newyork, 17. marca. l. Iz finančnih krogov prihajajo vesti, da so poslaniki onih držav, ki niso pristale na Hooverjev moratorij, **dobili od svojih vlad navodila, da naj poskušajo pri ameriški vladi, ki je posredno odgovorna za izpad nemških reparacij, doseči modifikacije za denarne obveznice v Zedinjenih državah, to se pravi, znižanje in podaljšanje odplačilnih rokov in znižanje amortizacijskega količnika.** (Op. ur.: Vest priinašamo z vso rezervo. V slučaju, da odgovarja resnici, bi v pogledu naše države mogla priti v poštev samo Blerova posojila, ki še v celoti niso izplačana.)

Agrarna reforma v Španiji

Madrid, 17. marca. AA. Vlada je objavila besedilo zakonskega predloga o agrarni reformi. O predlogu bo v kratkem razpravljal parlament.

Zakonski predlog vsebuje 21 členov. Če se predlog sprejme, bo vlada vsako leto morala ugotoviti število poljedelcev, zaposlenih na posestvih, ki jih jim bo vlada odredila za obdelavo. Za izvedbo tega zakona bo skrbel institut za agrarno reformo. Ta institut bo tudi izdelal seznam tistih posestev, ki naj se na omenjeni način obdelajo.

Po tem zakonskem predlogu bo vlada mogla izvesti razlastitev posestev privatnih lastnikov, če presegajo petino občinskega posestva. — Predlog predvideva tudi nekatere modalitete glede odškodnine lastnikom razlaščenih posestev.

Sestanki v Zenevi

Ženeva, 17. marca. AA. Predsednik francoske vlade Tardieu je imel danes daljši sestanek s sovjetskim delegatom Litvinovom. **Nato pa je sprejel jugoslovanskega zunanjega ministra dr. Marinkoviča** in ameriškega delegata Gibsona.

Popoldne se je predsednik francoske vlade sestal s poljskim zunanjim ministrom Zaleskim in z nemškimi strokovnjaki.

Za zaščito franc. poljedelstva

Pariz, 17. marca. AA. Poljedelski odbor senata je sklenil zahtevati od vlade, da se v prvi vrsti uvede kontingentiranje uvoza turščice in da se uvozne carine na rž, ječmen in oves povišajo na 45 frankov, turščica, ki se uvaža iz držav Srednje Evrope in služi za krmo živini, pa da se taksira po 16.80 franka. Vsa druga koruza, ki se uvaža iz ostalih držav v isti namen, pa naj se taksira po 40 frankov.

Gospodarske slike širom sveta

Mednarodni urad za delo poroča, da znaši število brezposelnih v 25 glavnih proizvajalnih deželah na svetu približno 18 milij. ljudi Točne številke manjkajo za Združene države, ki samo naznanjajo, da je doseglo število brezposelnih 20 odstotkov delavnega prebivalstva. Najbolj so prizadete Nemčija, Avstrija, Italija, kjer je brezposelnost narasla za 63 odstotkov, potem Japonska in Poljska. V deželah, kjer so se v teku leta 1931 oddaljili od zlatega standarda, se je brezposelnost razmeroma malo razširila; v Angliji je celo upadla za 110.000 oseb. — Zavod za konjunkturna raziskavanja je na podlagi svojih poizvedb ugotovil, da je uporabilo nemško gospodarstvo v petih letih od 1924 do 1928 za izpopolnitve svojih zgradb (cesta, železnica itd.) in pomnožitev zalog vsega skupaj 39.3 milijard mark. Znaten del za te investicije se je porabil iz inozemskega kapitala (13.6 milijarde mark). Če se odračuna od inozemskega kapitala 2.3 milijarde mark, ki so se uporabile za zvišanje zlatih zalog nemške banke za izdajanje bankovcev, potem ostane čisti prirastek na stvarnih dobrinah, ki ni zadolžen nasproti inozemstvu, v višini 28 milijard mark! — Ameriške elektrarne so dosegle l. 1929 ogromno proizvajalno višino, ki je padla lani kljub splošni krizi le za 1.5 odstotka. Celokupna produkcija elektrike Združenih držav v javne svrhe je znašala 1912 l. 11.389 milijard kilovatnih ur, 1929 l. 94.090 milijard in 1930 leta 93.026 milijard. Letna poraba vsakega prebivalca je znašala 1915 leta poprečno 260 kilovatnih ur, 1930 pa že 550 kilovatnih ur.

CERKVENI VESTNIK

Kongregacija gospodičen in učiteljic pri Sv. Jožefu ima skupno sv. obhajilo na praznik sv. Jožefa ob pol 7 zjutraj v cerkvi, shod pa v ponedeljek 21. marca ob pol 7 zvečer.

Opozarjamo slovenske akademike, da se vrši v soboto, na praznik sv. Jožefa ob 11 uri dopoldne v cerkvi sv. Jakoba v Ljubljani sveta maša za blagor Slovencev v Italiji.

Jeseniško delavstvo se pogaja

O včerajšnjem javnem shodu, ki se vršil radi ustavitve obratov KID na Jesenicah, naj sledi še to-le kratko poročilo:

Uvodoma je Jeram poročal o razgovorih pri Upravnem svetu v Ljubljani. Ob tej priliki je med drugim izjavil Westen: »Gospodar v hiši sem jaz. Kravali in nemiri morajo prenehati. Rekar naj ostane v tovarni. Potem sem pripravljen za nadaljnje razgovore. Proti delavcem ne bom izvajal konsekvenc. Ako delavstvo na moje zahteve ne bo pristalo, ne bom pustil obratovati, tudi če bi se dobili krediti. Naj bodo Jesenice samo ena razvalina. Jaz zahtevam red. Delavci naj prosijo ing. Rekarja in Dostala za oproščenje.

Prečita pismo KID, v katerem so v glavnem iste zahteve, ki so prej navedene. Poleg drugega pravi podjetje, da bo samo v tem pogoju pristalo, da da zahtevani del posojila. Izbira delavcev bo pridržana naši družbi. Pripravljeni smo sprejeti tiste delavce, ki bodo usposobljeni in ustrezali vsem zahtevam.

Govornik ugotavlja, da se delavstvo ne bori proti Rekarju, marveč proti sistemu, ki to ustvarja, da bi na ta način pripravil delavce do raznih nerednosti. Prečita odgovor na KID. V glavnem so zahteve delavstva naslednje:

1. Skleniti in podpisati je treba kolektivno pogodbo, ki naj bo odpovedljiva najmanj na 3 mesece.
2. Delovni red, ki bo v vsem odgovarjal novemu obrtnemu zakonu.
3. Sklenejo in uveljavijo naj se v kolektivni pogodbi delavski dopusti, ki naj se plačajo delavcem v tem času, ko se ne obratuje.
4. Podjetje naj pristane paritetno na posojilo od JBD.
5. Podjetje plačuje tudi v nadalje vse prispevke, ki jih mora plačevati po zakonu za bolniško blagajno, poleg tega polne prispevke za starostno zavarovanje.
6. Zaposliti mora vse delavstvo.
7. Ako bi ne bilo toliko naročil, se uvede izmenjava, tako da bi bili vsi zaposleni.
8. Podjetje se mora obvezati dati kurjavo po običajni ceni.
9. Preklicati mora odpoved delavstva in zaupnikov.
10. Delavske knjižice ostanejo deponirane in se nikomur ne smejo vsiljevati.
11. Da se nad delavstvom ne bodo izvajale posledice.

Podjetju se je dovolilo zaposliti okrog 130 delavcev samo za neproduktivna dela t. j. straže, požarne straže pri generatorjih za skladanje železa in za eno električno centralo. Ako bi pa podjetje te zahteve odklonilo, tedaj se seveda tudi to od strani delavstva ukine.

Dalje je govoril mestni župan g. **Žabkar**, ki je izjavil, da gresta z gospodom duhovnim svetnikom g. **Kastelicem** intervenirat v Belgrad. Poudarjal je, naj se delavstvo ne razburja preveč, ker bi vsako razburjenje in nepremišljeni koraki več škodovali ko koristili. Dalje je poročal o pomožni akciji, pri kateri pa se je zelo malo nabralo in sicer okrog 8000 Din.

K besedi se je oglasil g. svetnik **Kastelic**, ki je zagotovil, da bodo storjeni vsi potrebni ukrepi v ublažitev te katastrofe.

Dalje je govoril kot zastopnik JSZ, ki je ugotavljal, [illegible] Racionalizacija in vsi ti težki milijoni, ki so se investirali, delavstvu nič ne hasnejo, ker nima dela. [illegible] poseči globlje v te razmere. Predlagal je, naj vse tri strok. organizacije skličejo sestanek, na katerem naj se izvoli ožji odbor, ki bo k vsem bodočim dogodkom zavzemal stališče in dajal direktive. Na ta način bo možno točno informirati vse delavstvo in bodo izostale razne kritike, ki se danes porajajo.

Pogajanja v Ljubljani

Danes se je vršil v Ljubljani razgovor med zastopniki jeseniškega delavstva in lastniki podjetja KID o možnosti zopetnega obratovanja.

Razprava se je pričela ob 9 dopoldne. Od delavske delegacije je bilo navzočih 9 delegatov vseh treh organizacij in zastopnik Delavske zbornice. Izmed lastnikov pa so bili navzoči gg. Westen, Praprotnik, Pfaefer in gen. ravnatelj Noot.

Iz izjav lastnikov je bilo posneti, da je edini vzrok, da je tovarna prišla v sedanje stanje ta, ker od strani države ni potrebnega kredita za obratovanje na zalogo. [illegible]

Zdi se celo, da ga še ne bo kmalu. V Belgradu so mnenja, ako bi KID nakazali kredit, da bi zaprosilo še sto drugih tovarn, kar se pa zaradi varovanja valute ne sme zgoditi. Objekt na Dobravi za elektrode ima sicer več sto vagonov naročil iz Sovjetske Rusije, katera je pa pripravljena plačati na menico v šilingih, ki so pa radi naredbe v Avstriji brez koristi za obratovanje na Savi in Javorniku. Javnost je mnenja, da kredita ni zaradi naše volje, zato vam, delavski zastopniki, tukaj radevoljno prečitamo vse tozadevne odgovore merodajnih faktorjev v naši državi, kakor tudi inozemstva, kjer smo z istim prizadevanjem skušali dobiti kredit, a povsod zaman!

Že 4. avgusta lanskega leta so se opozorila vsa merodajna mesta v Belgradu, kako naj se naša industrija zaščiti in obvaruje najhujšega. [illegible]

Lastniki podjetja so si edini v tem, naj gre ž njimi skupaj delegacija delavcev ponovno v Belgrad ter zadnjič poskusiti razložiti katastrofo, ki grozi radi epidemije kakor tudi radi varstva in miru na vsem Gorenjskem.

Zastopniki delavstva so na to pristali. Predložen je bil tudi od strani zastopnikov memorandum, na čigar podlagi je možno solidarno sodelovanje v obojestranskem interesu. Lastniki so na nekatere točke pristali, v načelu si pa pridržujejo pravico ugovora. Radi tega se bo organizacijam pismeno sporočilo mnenje, ki bo omogočilo nadaljne razgovore. K posojilu 500.000 Din, katero je zaprosila Krajevna bratovska skladnica pri Centrali Borz dela v Belgradu za prehranjevanje, je vodstvo že pristalo na povračilo Din 250.000, torej polovico. Delavski zastopniki so izrazili željo, da naj se tudi potem, ko se bo kredit dobil, z isto solidarnostjo rešujejo vse točke predloženega memoranduma. Kritiziralo se je, da je vodstvo racionalizacijo započelo prenaglo, ker je tudi precejšen vzrok današnjega gospodarskega stanja. Dragi stroji so stali težke stotisočake, pa k hitrejšemu produciranju in kvaliteti blaga niso doprinesli ničesar. V bodoče naj bo tudi v tem oziru od strani vodstva večja solidarnost z delavci, kar bo obojestransko v korist.

Vse te, od strani delavskih zastopnikov izražene želje, so pri gospodih našle delno uvaževanje, delno pa so jih gospodje odklanjali. V načelu se je bilo obljubilo samo, da bodo po teh navodilih dane direktive za nadaljne ravnanje s podrejenimi. Vsa ta živahna izmenjava besed pa je pokazala mnogokaj, kar bo delastvu še koristilo.

Tisočletja jeseniške zgodovine

Jesenice, 17. marca.

Ob sedanji krizi jeseniške industrije dostikrat čujemo glasove, [illegible] da ta industrija ne spada na Jesenice, ker je ne meji, kar baje ni priporočljivo [illegible] Taki ugovori, ki sicer mnogo, čeprav povsem [illegible] upravičeno, škodujejo naši industriji, so neresni, saj vemo, da ima mnogo držav svoja industrijska središča prav ob najbolj izpostavljenih točkah [illegible] n. pr. Francija, Nemčija, Poljska in druge države, in vendar nikomur ne pride na misel, da bi pričel demontirati to industrijo.

Na Jesenicah pa je železna industrija že od pantiveka. Počasi se je razvijala in globoko je ta industrija zasadila svoje korenine v tem kraju ter je tako dosegla svetoven sloves. Že narodi pred Rimljani so tam topili železo, za njimi Rimljani, o razviti jeseniški industriji piše Valvazor, slovenski mecen Žiga Cojz je imel tam svoje plavže. Jeseniška industrija je ozko zvezana s slovensko kulturno in narodno gospodarsko zgodovino. Vedeti je treba, da so Jesenice bile tisti kraj, kjer so leta 1872 iznašli in najprej na vsem svetu odkrili »ferromangan«, kar je še dvignilo svetovni sloves Jesenic. Jeseniška industrija torej nikakor ni slučajno nastala, temveč je zgodovinsko utemeljena.

Tudi razlogi zaradi [illegible] morajo odpasti. [illegible] je sedaj industriji prej v korist, kakor pa v škodo. [illegible]

Ako na pride podonavska federacija do veljave in do izraza, se bo šele pokazalo, na kako imenitni geografski točki je jeseniška industrija, ki bo lahko konkurirala z vsako inozemsko industrijo, prav zaradi svoje [illegible] To bo tudi v korist države in vsega naroda.

Nikakor ne gre, da bi prav naš čas uničil in opustil tisto, kar so gradila tisočletja in morajo zato vsi odločilni činitelji jeseniški industriji in domačemu, avtohtonemu, v železarstvu iz mladih let izučenemu delavstvu priskočiti na pomoč, da ne propadeta.

Vlažno vreme
poveča nevarnost prehlada. Pred nevarnostjo okuženja Vas čuvajo okusne
ANACOT PASTILE
Dobivajo se v vseh lekarnah. Cena manjšega zavitka Din 8·—, velikega zavitka Din 15·—.

Znižane drag. doklade drž. vpokojencem

1. Osebne draginjske doklade kronskih in dinarskih upokojencev, ki so bili upokojeni po zakonih, veljavnih pred 1. septembrom 1923, ostanejo neizpremenjene.

2. Osebne draginjske doklade uslužbencev po zakonih, veljavnih od 1. septembra 1923, ki so bile znižane s 1. julijem 1926 in nato s 1. oktobrom 1931, so urejene za vsako panogo uslužbencev s posebnimi zneski. Za primer navajamo na spodnji tabeli pregled zmanjšanja doklad upokojenih civilnih uslužbencev po zakonu iz leta 1923.

Čin		Gra. inj. razr.	Osebna draginjska doklada S 1. X. 1923	S 1. VII. 1926	S 1. X. 1931	S 1. IV. 1932	Razl. med dokl. iz l. 1926 in 1932
I. kategorija	I., IIa. II.	1	1500	1275	*	875	400
		2	1300	1105		700	405
		3	1200	1020		600	420
	IIIa. III.	1	1300	1105		755	350
		2	1100	935		555	380
		3	1000	850		450	400
	IVa. IV.	1	1300	1170		870	300
		2	1100	990		650	340
		3	1000	900		550	350
	V., VI.	1	1200	1080		880	200
		2	1000	900		650	250
		3	900	810		530	280
	VII., VIII., IX.	1	1100	1034		885	149
		2	900	846		665	181
		3	800	752		550	202
II. kategorija	I.	1	1300	1170		1020	150
		2	1100	990		810	180
		3	1000	900		700	200
	II.	1	1200	1080		930	150
		2	1000	900		720	180
		3	900	810		610	200
	III., IV., V.	1	1100	1034		915	119
		2	900	846		700	146
		3	800	752		570	182
III. kategorija	I.	1	1100	1034		915	119
		2	900	846		700	146
		3	800	752		570	182
	II., III., IV.	1	1000	940		840	100
		2	800	752		620	132
		3	750	705		555	150
Zvaničniki		1	700	679		620	59
		2	600	582		500	82
		3	540	523[80]		425	98[80]
Sluge		1	540	523[80]		475	48[80]
		2	500	485		425	60
		3	480	465[60]		388	77[60]

* 1. X. 1931 so se skupni prejemki, t. j. pokojnina in osebna draginjska doklada znižali za 5 [illegible] Ker je pokojnina pri posameznikih različna zato tega zmanjšanja ni mogoče pokazati in je primerjava izvedena z doklado pred 1. X. 1931.

3. Vse družinske doklade so znižane od 150 na 140 Din za vsakega člana.

Izobraževalno delo naše mladine

Dolenja vas, 17. marca.

Kakor lani, tako so se naši fantje tudi letos izobraževali vso zimo v gospodarski nadaljevalni šoli, dekleta pa zopet v gospodinjskem tečaju. Oboje se je zaključilo v nedeljo 13. t. m. prav lepo. Takoj po večernici se je v šoli slovesno zaključil gospodarski tečaj. Šolski upravitelj g. Drag. **Vončina** je mnogobrojnemu občinstvu razložil, kaka snov se je obdelovala s fanti in še posebej se je pomudil pri škodljivcih na sadnem drevju. Nato so bila razdeljena najmarljivejšim udeležencem tečaja lepa darila, kot je bil sklenil upravni odbor, in sicer: troker, požiralnikova cev, gospodarske knjige in drevesca. G. župnik **Skulj** je orisal snov svojih predavanj iz verstva, zadružništva in domovinoznanstva, zlasti slednje je poudarjal v sedanji dobi kot odlične koristi.

Vsi udeleženci so odšli nato v društveni dom, kjer je bil zaključek petega gospodinjskega tečaja. V posvetovalnici je bila zelo okusno prirejena razstava, ki je pokazala ljudstvu, česa se dekleta uče pri tečajih iz kuhanja in šivanja. Čudili smo se, koliko si v tem kratkem času dekleta praktičnega znanja prisvoje. Voditeljica tečaja gdč. N. **Klun** je v daljšem govoru orisala delo tečaja v podrobnem, ki je kazal, kake predmete so dekletom predavale gdč. Klun, gdč. N. Nadler in obe učiteljici na tukajšnji osnov. šoli. Udeleženka tečaja gdč. **Češarek** je v imenu deklet povedala, kako je bilo v tečaju in česa so se učile. Nato so udeleženke zapele štiri prav lepe pesmice. Kako so se taki tečaji udomačili, je pokazala mična razstava, katero so obiskovali cel dan ljudje iz domače in okoliških vasi in iz trga Ribnice. Letos so bile celo kočevske Ložine zastopane na tečaju. Učiteljstvo je vse sodelovalo pri obeh tečajih, za kar mu je ljudstvo hvaležno in mu daje priznanje! To je pravo izobraževalno delo, ki ima pomen in je v resnično korist narodu.

Lepi Tonček in še dva

Ljubljana, 17. marca.

V sodni dvorani št. 79 težka atmosfera. V dvorano se sicer sipljejo prijetni sončni žarki, a na zatožni klopi sede razni tatovi. Nesrečniki so po večini mladi ljudje, ki so zabredli na stran pota. Najprej sta bila obsojena tesač, krepki Jože iz Bezuljaka pri Cerknici in njegov sotrpin tečaj Janez, Ižanec. Tam v Kolodvorski ulici sta se etablirala v nekem lokalu. Jože je kupoval od znanih kolesarskih tatov kolesa in jih naprej prodajal. Otvoril je pravcato trgovino s kolesi, čeprav brez dovoljenja mestnega magistrata. Oba Jože in Janez pa sta lani novembra vdrla v Pavličevo hišo v malem dolenjskem naselju Galini, ki je pred petimi leti pogorela. **Jože je bil obsojen na 10 mesecev, Janez pa na 6 mesecev strogega zapora.**

Iude sitnosti je imel oče France, premožen posestnik iz okolice Šmarja. V Ljubljani ga je bil lani oktobra premotil demon-alkohol. Popival je okrog tako, da je zvečer zamudil vlak. Domislil se je na kolo svojega znanca Janeza. Odprl je poneči šupo in odpeljal pokvarjeno kolo brez sedla. Nekaj časa se je vozil, potem pa je moral ou kolo peljati proti domu. Oče France je bil obtožen vloma. Izgovarjal se je, da si je kolo samo izposodil. Vsi izgovori niso nič pomagali. Oče France je bil obsojen k sreči le na 1200 Din denarne kazni ali 20 dni zapora. Oče France je mnenja, da je bolje plačati, kakor sedeti, ker se bliža pomladansko nujno kmečko delo.

Mnogo smeha je vzbudil zadnji obtoženec Tonček iz Ljubljane. Je nesrečen tip. Bil je trgovski pomočnik. Star je 29 let in po postavi fest fant. Nastop drzen. Na vsako vprašanje ima v rezervi rezek odgovor, ki kaže njegov srd na policijo. Bilo je 19. januarja letos, ko je nekdo Karlu Slugiču ukradel 200 Din vreden rjav suknjič. Naslednjega dne je stražnik Ivan Pucihar zalotil Tončka in ga hotel odvesti na stražnico. Tonček se je vrgel na tla in začel z nogami brcati. Sunil je stražnika v oko. Težave so imeli tudi na policiji. Tam je Škulič ugotovil, da ima Tonček njegov rjav suknjič na sebi. Spravili so ga v policijski zapor, kjer je bilo več aretirancev. Zgodilo se je čudo, da je Tonček kar naenkrat imel na sebi mesto rjavega moder suknjič.

Tonček je pred malim senatom drzno tajil tatvino, priznal pa, da je sunil stražnika. Ko je stražnik izpovedal, kaj je vse Tonček počel, je ta skočil z obtožne klopi in vzkliknil: »Kaj? Pendeck je pel po meni. Nos je bil ves črn, a oči sem imel take-le! (Pokazal je s primerno gesto.) Vsak vol se brani, če ga tepo. Sicer pa jaz nič ne vem. Nisem nikdar nosil rjavega suknjiča.« — Državni tožilec: »Tistega tiča povejte, ki ste ž njim v zaporih zamenjali suknjič!« — Tonček: »Policija, če obstoji, naj to pove!« In je nadaljeval: »Sojen sem bil že na 13 mesecev. Prestal sem jih, toda prav po nedolžnem.« Ko so zanj izpovedale tudi druge priče zelo neugodno, se je razsrdil in zavpil: »Potem sem pa imel vsako četrt ure drugo obleko. Sploh je brezmiselno govoriti. Jaz sem nedolžen.«

»Ta lepi Tonček«, kakor je znan po Ljubljani, je bil zaradi tatvine in javnega nasilja **obsojen na osem mesecev strogega zapora** in v izgubo častnih državljanskih pravic za tri leta. Na vprašanje senatnega predsednika, če sprejme sodbo, je Tonček nejevoljen zagodrnjal: »Sprejmem.«

Senovski rudnik stoji!

V petek 11. t. m. se je z bliskovito naglico razširila po Senovem in Rajhenburgu novica, da se bo redukcija pri tukajšnjem rudniku odgodila. Da je bila ta vest popolnoma verjetna, naj utemeljuje dejstvo, da so bili delavci že med šihtom obveščeni v predpoldanskih urah in sicer je šla ta vest telefonično od objekta do objekta in tako je vse delavstvo, celo Senovo in Rajhenburg zajel val radosti, da bo delavstvo ostalo v službi.

Pa prezgodnje je bilo to veselje in je bilo le kakor svetel blisk v temni noči, za katerim je tema še bolj črna. S 15. marcem se je redukcija vendarle izvršila v polnem obsegu ter je na ves kraj legla tiha žalost. Kdo je novico o odgoditvi redukcije ustvaril, bi najbrže ugotovil kdo drugi. Sicer pa lahko sedaj vsak ve, od kod je. Krajevni činitelji so pokazali mnogo dobre volje kako zlo preprečiti, kar pa žal ni rodilo zaželjenega uspeha. Kaj bo iz vsega tega sledilo, je pa še prezgodaj prerokovati.

Kdo piše drobneje?

Na tem prostorčku — ene pisemske znamke — je g. Karel Lautar, brezposelni lekarniški laborant, v zelo lepi in čitljivi pisavi napisal besedila šestih pesmi: 1. Mi smo vojaki 2. Na planincah, 3. Rože je na vrtu plela, 4. Kreolla, 5. Gozdič je že zelen, 6. Triglav moj dom. Vseh besed v teh pesmih je 500, črk pa 2000!

G. Lautarja, ki je vdovec, oče več otročičev, že osem mesecev brez dela, v največji stiski — toplo priporočamo za podporo. Še rajši pa službo!

Drzen napad pri belem dnevu

Mirna, 15. marca.

V petek 11. t. m. je šel posestnik Koželj iz Tihaboja v Trebnje po opravkih. Domov grede sta ga na cesti blizu Gomile, komaj 250 korakov od hiše drž. cestarja Kolenca, srečala dva mlada komaj 25 let stara fanta. Bilo je ob 5 popoldne. Zahtevala sta od njega denar. Ker se je Koželj branil, sta ga spravila na tla, pretepla in mu pobrala vso gotovino, 100 Din, nakar sta odšla v Dob v neki »pušelšenk« na »likof«.

Tam sta mlada pustolovca spila 3 l vina in nekaj jedla. Ko je bilo treba plačati ceho, sta se začela prepirati (kar sta bila že prej dogovorjena) in v prepiru odšla — ne da bi poravnala račun. To je prišlo na uho trebanjskim orožnikom, ki so po kratkem poizvedovanju ptička izsledili in ju zaprli v kletko.

Kolodvorska restavracija na Grosupljem

Ljubljana, 14. marca.

Na članek »Kolodvorska restavracija na Grosupljem«, objavljen v Vašem cenj. listu štev. 57, z dne 9. t. m. prosimo, da sprejmete in primerno objavite sledeče pojasnilo:

Poslopje kol. restavracije na stanici Grosuplje je postalo vsled dolgoletnega obstoja za obrat neuporabno. Za obnovo poslopja sta se vršili v jeseni leta 1931 dve licitaciji, ki pa nista uspeli. Dne 21. t. m. se vrši zopet licitacija za zgradbo in oddajo te restavracije. Od izida te licitacije je tedaj odvisno, kdaj bode obrat zopet normalno funkcijoniral. — Načelnik Občega odeljenja: (podpis nečitljiv.)

Uboge ptice!

Ljubljana, 17. marca.

Letošnja zima je skoraj katastrofalna za naše male krilate prijatelje, ptice. Druga leta je ob tem času že spomlad in je vedno dovolj mrčesa in druge hrane, letos pa leži po poljih skoraj meter debel sneg. Stalne ptice, ki prezimujejo v domovini, so letos od gladu in mraza skoraj povsem onemogle. Celo tako boječe ptice, kakor so penice, se zatekajo k hišam in iščejo tam hrane in zavetja. V ljubljanskih predmestjih ni nič čudnega, če se zateče k hišam cela tropa sinic, ščinkovcev in drugih ptic, največ pa je seveda vrabcev, ki očitno, kljub svoji žilavosti, letos tudi precej trpe. Toda tem pticam se da vsaj pomagati, če jim nasuješ zrnja in malo vode, ako zmrzuje, da si vsaj pogase žejo. Jerebice se na poljih zatekajo pod kozolce, sama kost in koža jih je. Res obžalovanja vredno bi bilo, da bi se našel kdo, ki bi te uboge ptice še pobijal, v neumnem mnenju, da mu bodo dale pečenko, imel bo pa na mizi le gole kosti in nič več.

Prava katastrofa pa je zadela letos škorce. Zadnje dni jih je priletelo cele trope iz južnih dežel k nam, upali so, da bodo našli tukaj že lepo spomlad, ki jim bo po sadovnjakih nudila mnogo mrčesa, toda vsepovsod sneg, nikjer pa niti najmanjšega sledu za najdrobnejšo mušico. Na Bledu so jih te dni opazovali, kako potrti so se klatili po golih vejah dreves. Škorci so, kakor znano, izključno žužkojedi in silno mnogo koristijo sadjarjem, sploh vsemu drevju in rastlinju. Tudi po vrtovih v ljubljanski okolici so jih že opazovali. Škorcem se da pomagati edino le na ta način, ako jim pametni gospodarji, ki nočejo zgubiti na pomlad teh svojih prijateljev, nastavijo za hrano kako maščobo, močnate črve, košček seseklјane slanine, kakšno črevesje, loj in podobno. Sicer grozi nevarnost, da letos pogine nešteto škorcev. Ali ne bi bilo škoda teh pametnih in koristnih ptičev, ki so tudi izborni pevci.

Tudi nekaj lastovk se je že vrnilo. En trop teh ptičev so te dni opazovali v Ljubljani, ko so prezebovale sredi mesta in iskale zavetja pri hišah. Prav tako jih je priletelo vse polno na Dunaj. Mnogo prezgodnje znanilke pomladi so, čeprav je njihova navada, da se vsako leto vrnejo okoli sv. Jožefa.

Drugače poročajo z dežele še sem in tja o kakšni zatekli pastirčici, ki se je revica zmotila in prehitro priletela k nam. Sem in tja so videli tudi divje race in pribe. Vse te ptice so se mnogo prehitro vrnile k nam in bodo težko vztrajale do pomladi. Morda pa so na drugi strani tudi napovedovalke, da pride res kmalu pomlad. Vsekako, dolžnost vseh dobrih ljudi je, da do tedaj pomagajo pticam pevkam.

ALMANAH LJUBLJANSKIH BOGOSLOVCEV

Za Veliko noč je izšel o priliki 50 letnice Cirilskega društva ljubljanskih bogoslovcev almanah **»Naši razgledi na vprašanja sodobnega časa in človeka«.** V almanahu sta zastopana Pavel Slapar z analizo krščanstva »Rast v duhovnost in otroštvo božje?« in Joža Kunstelj s poskusom idejno zgodovinske študije »Iskanje.« Knjiga je izšla zelo okusno opremljena in stane 12 Din. Dobi se v Jugoslovanski knjigarni in v Novi založbi.

Ljubljana

Važne komunalne zadeve

Gradbena dela pri tramvaju, regulaciji Ljubljanice, elektrarni na Ljubljanici in tlakovanju cest — Ljubljanski proračun je malo črtan — Optimistična izjava podžupana prof. Jarca

Ljubljana, 17. marca.

O svojih intervencijah v Belgradu in drugih važ[illegible] zadevah ljubljanske mestne občine je dal podžupan g. prof. Jarc našemu poročevalcu naslednjo izjavo:

»V Belgradu sem se mudil v zadevah, ki se mi zde velevažne za ljubljansko komunalno politiko. Gre namreč za gradnje, pri katerih bi bilo možno v tej krizi zaposliti večje število delavcev. [illegible] namen potovanja je bil, da dosežemo takoj odobritev jamstva, ki ga prevzame mestna občina glede posojila

za tramvaj.

Če hočemo namreč do jeseni obnoviti saj staro progo, zgraditi krožno progo in progo na pokopališče, je treba, da si pravočasno zagotovimo vagone. Računati moramo z dobo sedmih mesecev, pa naj te vagone že naročimo, kakor do sedaj v Brodu ali pa jih saj delno zgradimo v lastni delavnici, ki prične obratovati že po Veliki noči. Potrebno je, da se zgradi krožna proga poleg obnovitve stare, to pa z ozirom na rentabilnost. Nič manj pa ni nujno potrebna proga na pokopališče, ki si jo Ljubljančani že zdavnaj želijo. Komisijski ogled za to progo bo v kratkem razpisan. Dana bo možnost, da se ta proga zgradi že do vseh Svetih. Končno besedo imajo seveda še denarni zavodi, s katerimi se vrše pogajanja glede financiranja.

Druga važna zadeva je

vprašanje nadaljevanja del v Ljubljanici.

V ponedeljek, 21. t. m. bo licitacija za nadaljaja dela, to je za izkop v konglomeratu od mosta sv. Petra navzdol. Za ta dela je proračunan znesek 3 milijonov dinarjev. Za ostala dela, kakor znano, je elaborat že pripravljen, če izvzamemo zatvornico poleg mostu sv. Petra, ker tukaj še ni rešeno vprašanje

elektrarne na Ljubljanici,

za katero še niti ni določeno ali bo na desnem ali na levem bregu Ljubljanice. Vendar je to vprašanje za Ljubljano velikega pomena. Saj bo ta elektrarna lahko 8 mesecev na leto delala z 800 kilovati in bo na leto producirala okoli 3 milijone kilovatnih ur. S tem bi bila krita nočna in praziška potreba po toku v Ljubljani. Ker bi ta elektrarna z ozirom na to, da se mora tako in tako zgraditi jez brez ozira na to, da se zgradi elektrarna, veljala mesto 5—6 milijonov dinarjev, bi se z njenemi dohodki olajšala amortizacija posojila za Ljubljanico. Ko bo to vprašanje rešeno in bo sklenjen dogovor glede državnega prispevka, bo mogoče razpisati vsa ostala dela naenkrat. To bi se zgodilo lahko še letos.

G. finančni minister je odobril garancijo mestne občine splošni maloželezniški družbi za posojilo 32 milj dinarjev za zgradbo tramvaja. Odobril je tudi posojilo za regulacijo Ljubljanice v znesku 10 milijonov dinarjev.

Tretja zadeva, pri kateri sem sodeloval, je bila konferenca zaradi

ljubljanskega proračuna.

Finančno ministrstvo je uvidelo, da je občina tako [illegible] tramvaj znižala proračun, kolikor je bilo to možno, in je zato nekoliko omejilo samo nekatere postavke. Zlasti je to napravilo ministrstvo zato, ker je zaradi novega trošarinskega zakona pričakovati večji izpadek na trošarini. Vprašanje trošarine še ni končno rešeno in v parlamentu je celo struja, ki hoče trošarino na vino in žganje sploh črtati, kar bi bilo za večino občin v dravski banovini prav katastrofalno, ker ne bi mogle kriti velikih izdatkov, zlasti ne za šolstvo in posebno še ne za nove zgradnje ter bi se morale občinske doklade povišati na nemožno višino.

Dalje je finančni minister odobril

licitacijo za drobni tlak.

To licitacijo sta dobila podjetnika Lenarčič s Pohorja in Ehrlich iz Zagreba. Z drobnim tlakom se bodo tlakovale: Resljeva cesta, Gosposvetska cesta, Celovška cesta do mitnice in mestni del Bleiweisove ceste. S tem je zagotovljeno delo tudi kamenarskim delavcem na Pohorju, ki so bili že v nevarnosti, da bodo odpuščeni. Gre tukaj za usodo 200—300 delavskih družin.

Upati je, da bo možno iz ostankov **kaldrminskega posojila** predvidno tlakovati celo Bleiweisove cesto in morda tudi del Tržaške ali Dunajske ceste. — Končno še **o usodi trgovske akademije in dvorazredne trgovske šole v Ljubljani.** Zdi se, da bo možno kljub redukcijam v proračunu ohraniti oba zavoda, dasi v reduciranem obsegu. O tem vprašanju, kakor tudi o gradnji novega poslopja za obe šoli, se vrši sredi meseca aprila v Ljubljani **posebna konferenca,** h kateri pride načelnik ministrstva **Korenič.**

Kakor je upati, razvije tudi letos mestna občina ljubljanska živahno gradbeno akcijo, zlasti še, ker se gradi letos tudi **mrtvašnica** na pokopališču, začno se dela za **ljudsko šolo v severnem delu Ljubljane.** Najbrž se prične tudi graditi **azil za delavce,** in morda tudi novo **zavetišče za onemogle,** katero se je zavezala graditi mestna hranilnica.

Za zasebne stavbe sicer še ni izdanih dosti stavbnih dovoljenj, vendar je zelo važno, da se prično letos dela za zidavo bloka med Gajevo in Puharjevo ulico.

Upam, da bo te in takšne investicije letos zaposlile zopet mnogo delavstva, kar bo pomenilo zdravo injekcijo za našo obrt in trgovino.«

Cene v Ljubljani

Ljubljana, 17. marca.

Cene mesu, kakor vsem glavnim živilom, so se v Ljubljani nekako ustalile, le svinjsko prekajeno meso kaže, da se bo še znižalo.

Kakor mesu, se je tudi cena živini še precej ustalila. Voli I. vrste so po 4.5 do 5.5 Din kilogram žive vage, voli II. vrste po 3.5 do 4.5 Din, voli III. vrste so po 3 Din kilogram žive vage. Telice I. vrste so po 5 Din, telice II. vrste po 4 Din, telice III. vrste po 3 Din; krave I. vrste so po 4 Din, krave II. vrste po 3 Din, krave III. vrste pa po 2 Din; teleta I. vrste so po 7 Din, teleta II. vrste po 6 Din. Goveje meso pa je: I. vrste, prednji del 10 Din kilogram, zadnji del 12 Din, II. vrste, prednji del 8 Din, zadnji del 10 Din, III. vrste, prednji del 6 Din, zadnji del 8 Din kilogram.

Prašiči so: špeharji po 7—8 Din kilogram žive vage, pršutarji po 5.5 do 6.5 Din. Svinjina sveža je po 9—16 Din kilogram (po 9 Din so okončine — štuki — za klobase, ki ne pridejo v prodajo na drobno), prekajena svinjina pa je po 12 do 18 Din kilogram, svinjska mast po 14—15 Din, slanina po 10—12 Din kilogram. Prekajeno svinjsko meso se je pocenilo za 2 Din in se sedaj dobi najboljše vrste, zadnji del, po 18 Din, na Viču pa tudi že po 16 Din najboljše vrste. Pričakovati je, da bo prekajeno meso padlo tudi v Ljubljani že do Velike noči na 16 Din najboljše vrste, tako da bomo imeli o Veliki noči cenejšo gnjat na mizi. Misarji imajo namreč, kakor čujemo, velike zaloge in bodo morali s cenami navzdol. Tudi slanina se je pocenila za 2 Din. Goveje kože so po 6—8 Din, telečje surove kože po 8—10 Din, svinjske surove kože po 2—3 Din kilogram.

Mleko je po 2.5 do 3 Din.

Konjsko meso je po 4—6 Din, ovčje po 6—10 Din, telečje po 10—14 Din kilogram.

Cene ostalim živilom so ostale bistveno iste, kakor prej.

Cerkveni vestnik

Cerkev sv. Jožefa. Jutri na praznik sv. Jožefa ob 8 slovesna sv. maša. Izvaja se: Missa solemnis, zl. Rud. Wagner, z orkestrom; Graduale: Domine praevenisti eum, zl. Ant. Foerster. Po ofertoriju: O Deus ego amo Te, zl. I. B. Müller; po maši: sv. Jožef, zl. St. Premrl.

Kaj bo danes?

— **Stolnica:** Ob pol osmih zvečer postni govor prevzvišenega g. škofa dr. Rožmana.

Drama: »Zdravnik na razpotju«. Red A.

Opera: Zaprto.

Union, verandna dvorana. XXII. prosv. večer. Skioptično predavanje: Kje smo začeli in kam smo prišli. Ob 20.15.

Ob 8 zvečer v Delavski zbornici akademija Centrale Krekovih družin.

Kino Kodeljevo: Ob 8: Revizor Haselhuhn (Vlasta Burian).

Union, verandna dvorana: Proslava godu maršala Pilsudskega. Ob 18.

Nočno službo imata lekarni: dr. Piccoli, Dunajska cesta 6 in mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9.

⊙ **Potstni govor v stolnici.** Drevi ob pol 8 je v stolnici postni govor prevzvišenega gospoda škofa dr. Rožmana. Pred govorom ob tričetrt na sedem litanije, nato sv. križev pot. Ljudsko petje.

⊙ **Cenjene inserente,** ki še niso oddali za jutrišnjo štev. »Slovenca« določenih oglasov, prosimo, da oddajo svoja cenjena naročila tekom dopoldneva v inseratnem oddelku v Kopitarjevi ulici ali na Miklošičevi cesti. Popoldne moremo sprejeti le samo najnujnejše objave.

⊙ **XXII. prosvetni večer,** ki bo nocoj ob 8.15 v verandni dvorani hotela Union bo radi tega zanimiv, ker nastopi nestor slovenskih slikarjev g. Rihard Jakopič. Naslov njegovega predavanja je: Kje smo začeli in kam smo prišli. V svojem predavanju nam bo predstavil celo mlajšo generacijo slikarjev z njihovimi najbolj značilnimi deli. V lažje razumevanje se bodo ta dela s pomočjo skioptičnih slik projicirala. S tem predavanjem tudi zaključi Prosvetna zveza svoj zimski ciklus prosvetnih večerov. Prav vljudno se vabijo vsi dosedanji obiskovalci, kakor tudi vsi ljubitelji lepe umetnosti in častilci naših slikarjev umetnikov. — Predprodaja vstopnic v Prosvetni zvezi, Miklošičeva 5. Sedeži 3 Din, stojišča 2 Din za dijake 1 Din.

⊙ **Igra »Vražji kovač« na odru Rokodelskega doma.** Izredno zanimivo bajno igro iz srednjeveške Ljubljane »Vražji kovač« bo vprizorilo rokodelsko društvo v nedeljo, 20. t. m. ob petih popoldne. Prireditev se vrši kot popoldanska predstava, da bo omogočena udeležba tudi vsem onim, ki se iz kateregakoli vzroka ne morejo udeležiti večerne predstave. Priporočamo, da si vstopnice oskrbe vsi danes zvečer od 6—7 ali jutri dopoldne od 10—12 v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12.

⊙ **Ravnateljstvo drž. konservatorija v Ljubljani** priredi v torek, dne 22. t. m. ob šestih popoldne v dvorani Filharmonične družbe II. interno produkcijo gojencev konservatorija. Ravnateljstvo vabi stariše in sorodnike gojencev ter prijatelje konservatorija, da posetijo to produkcijo. Vstop k produkciji proti nakupu programa, ki stane 2 dinarja.

⊙ **Fantovski odsek Šentpeterskega prosvetnega društva** proslavi praznik sv. Jožefa 19. marca v cerkvi sv. Petra. Ob 7 zjutraj sv. maša, po maši skupno sv. obhajilo. Vabimo vse člane kakor tudi druge katoliške mladeniče šentpeterske fare, da se polnoštevilno udeleže te slovesnosti. — Odbor.

KINO KODELJEVO :: Tel. 31-62

Danes ob 8 ter jutri ob pol 4 in ob pol 6

Revizor Haselhuhn

Vlasta Burian

Vstopnina: 8, 6, 5 in 4 Din, galerija 10 Din

⊙ **Akademija Centrale Krekovih družin** bo drevi ob 8 v dvorani Delavske zbornice. Ob pol 7 zvečer pa je razstava v društvenem lokalu Centrale (Miklošičeva cesta 22-I. — Delavska zbornica).

⊙ **I. delavski glasbeni večer »Zarje« v** ponedeljek 21. t. m. ob 20 v dvorani Delavske zbornice obeta biti prav lep. Spored je izbran in odgovarja komornemu glasbenemu večeru. Uvodno besedo o komorni glasbi pihal bo govoril konservatorist Drago Zagar. Komorni trio in kvartet, ki ga sestavljajo člani opernega orkestra, bo igral Beethovnove in Rossinijeve skladbe. Koncertna pevka in operna sopranistka Anita Mezetova in koncertni pevec in operni tenorist Joža Gostič zapojeta več pesmi. Orkester »Zarje« pod vodstvom abs. drž. konserv. in člana opernega orkestra Janka Gregorca zaigra skladbe Rossinija, Boita, Bizeta, Straussa in Wagnerja. — Vstopnice se dobe od danes naprej v Delavski zbornici, I. vhod, I. nadstropje. — Cene sedežem 8, 6, 4 Din, stojišča 2 Din.

⊙ **Ljubljanska inženjerska zbornica** priredi v petek, dne 18. marca t. l. ob 18 v mali dvorani Zbornice za TOI v Ljubljani, pritličje desno, predavanje o temi: *»Smernice za nove predpise za beton in železobeton«.* Predaval bo član zbornice g. univ. prof. dr. inž. Miroslav Kasal. Vsi, ki se za predmet zanimajo, so vabljeni, da pridejo na to važno prireditev.

⊙ **Zborovanje kuncerejcev.** Na cvetno nedeljo, dne 20. t. m. bo ob 10 dopoldne v prostorih Kmetijske družbe v Ljubljani, Novi trg 3, zborovanje kuncerejcev. Na sporedu je poučno predavanje o praktični reji kuncev, o dosedanjem delovanju odseka, o pomladanski veliki razstavi kuncev na velesejmu in razgovor za bodoče delovanje. — Odsek.

⊙ **Društvo trgovskih potnikov in zastopnikov v Ljubljani** sklicuje VIII. letni redni občni zbor na **soboto, dne 19. marca t. l.,** to je na praznik sv. Jožefa, v veliko dvorano Trgovskega doma ob pol 9 dopoldne, in **ne** na nedeljo, kakor se je vrinila pomota na vabilih.

društveni list zastonj. Čas predavanj bo objavljen v časopisju.

⊙ **»Pomožna akcija« in še kaj.** Poročali smo, da je »Pomožna akcija« mestne občine že povsem izčrpala svoja sredstva. Ponovni oklic mestnega socialnega urada, naj bi meščanstvo še nadalje prispevalo za stradajoče, do sedaj ni imel še nobenega vidnega uspeha, kakor da bi se ljudje že naveličali dobrodelnosti. Mestni socialni urad namerava sedaj nekoliko potrkati na vrata tistih, ki so dosedaj le malo ali pa sploh nič darovali za reveže, čeprav bi vsakdo prav za take ljudi in podjetja pričakoval, da bodo največ žrtvovali, ker največ premorejo. V sedanjih časih se nihče ne sme odtegniti dobrodelnim akcijam, zlasti pa ne taki, ki nekaj imajo!

⊙ **Bolnega moža šla obiskat in se sama ponesrečila.** Marija Tancer, 32 letna delavka tobačne tovarne iz Dravelj 38, je šla prevčerajšnjim obiskat svojega moža, ki leži že dalj časa na kirurgičnem oddelku v bolnišnici. Spotoma domov pa se je srečala na ozkem trotoarju Sv. Petra ceste z drugo žensko, kateri se je tako nerodno amaknila na cesto, da ji je na ledenih tleh spodrsnilo in si je pri padcu nalomila levo nogo. Za poškodbo se sprva ni zmenila, ker je še lahko odšepala do tramvaja in potem domov. Včeraj pa ji je zdravnik naročil, da mora takoj v bolnišnico, kamor je res odšla, ker je poškodba težka. Ponesrečenka bo sedaj tudi nekaj časa na štev. 1, to je na kirurgičnem oddelku, kjer se nahaja že njen mož.

⊙ *Pokvarjenost.* Od časa do časa ima ljubljanska policija neprijetno nalogo, da mora preiskovati razne umazanosti, ki jih počenjajo pokvarjeni ljudje, ne glede na to, kateremu stanu ali kateri socialni plasti pripadajo. Včeraj je policija zasliševala tri mladeniče, ki so na javnem kraju počeli neverjetne ogabne stvari. Najboljša kazen za take mlade pokvarjence bi bila porcija leskovega olja, toda ker naše moderno pravo te kazni ne pozna, bo pač sodišče poiskalo zanje drugo kazen.

⊙ **Huda nesreča železničarja.** Včeraj okoli poldne se je pripetila v tovarni »Saturnus« težka nesreča, pri kateri se je hudo poškodoval 44 letni železničar Anton Jakopič, vlakovodja, stanujoč v Kolodvorski ulici 35. Ta je bil dopoldne v službi in je imel nalogo, naj spremlja vlak, ki odpelje pred poldne nekaj vagonov iz tovarne »Saturnus«. V vagonu, kjer se je Jakopič nahajal, pa so se pod pritiskom naenkrat odprla vrata in Jakopiča je vrglo iz vagona tako nesrečno, da si je poškodoval obe nogi. Levo nogo ima zlomljeno, precej poškodovano pa tudi desno. Hudo ranjenega Jakopiča so prepeljali v bolnišnico.

⊙ **Srajce, kravate, naramnice in žepne robce kupite dobro in ugodno pri Sterk nasl. Karničnik, Stari trg 18.**

Šiška

V našem šišenskem Prosvetnem društvu opažamo prav živahno delovanje. Dne 6. in 13. t. m. je naš dramatični odsek vprizoril Čapkovo dramo R. U. R., ki je obakrat prav dobro uspela. Vendar pa smo opazili, da je naše občinstvo, ki je po večini srednjega spola, bolj dovzetno za lažje in veselejše stvari, kakor pa je R. U. R. — toda na vsak način jo bo treba priučiti tudi na resnejše in težje stvari, tako da bo vsakega nekaj, nekaj za šalo, nekaj za res.

V ponedeljek, 14. t. m. nam je ob izredni udeležbi članstva, predaval g. polkovnik dr. Justin o grozotah bodoče plinske vojne in o zaščiti pred strupenimi plini.

Jutri, na praznik sv. Jožefa, pa vprizore naši fantje vojno igro v treh dejanjih »Konec poti«. V tej igri nam pisatelj, Angež L. C. Scheriff, ne kaže samo zunanjih grozot vojne, ampak grozo vojne v človeških srcih. Sila te drame je v tragediji človeka, ki v surovi gotovosti ve, da ga čaka smrt. Igra ima mnogo groze polnih prizorov. Vprizoritev bo gotovo zanimala vse, katerim je še v živem spominu groza zadnje svetovne morije. — Za igro se fantje vestno pripravljajo in smo prepričani, da bo tako scenično kakor tudi igralsko vse navzoče popolnoma zadovoljila, zato naj nihče ne zamudi ogledati si tega majstrskega dela.

Moste pri Ljubljani

Opozarjamo, da je čisti dobiček od igre »Konec poti«, ki jo uprizori jutri ob 8 zvečer dramatični odsek v Salezijanskem mladinskem domu na Kodeljevem, namenjen za otroke brezposelnih staršev. Zato vljudno vabimo k obilni udeležbi.

Naše dijaštvo

Na 76. rednem občnem zboru JKAD »Danica« dne 15. marca 1932 je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik Zupan Stanko, cand. iur., podpredsednik Fržop Zvonimir, stud. phil., tajnik Testen Tone, cand iur., blagajnik Finec Milan, cand. iur., gospodar Rob Ivan, stud. phil; revizorji Dermastia Marjan, cand. iur., Dolenec Jurij, cand. iur., Potokar Milan, cand. phil.

Kupujte kolke Protituberkulozne lige!

Avguštinove izpovedi

Prevel Anton Sovrè.

Četrta knjiga.

I.

ZA OPUHLO SLAVO...

Tistih devet let, od devetnajstega do osem in dvajsetega leta moje
starosti, so me zapeljevali in sem zapeljeval, so me varali
in sem varal s prerazličnimi strastmi; javno v tako imenovanih
svobodnih znanostih, skrivaj, pod lažnivo pretvezo religije:
ošaben tam, praznoveren tu, v obojem pa ničemuren,
sem se pehal v prvem za opuhlo slavo popularnosti, sem hlepel
po trušču gledališkega ploska in lovorikah pevskih tekem,
sem koprnel po slamnatih vencih učenih disputov, po oblevnostih
gluric in neizmernosti poltenih slasti, v drugem pa sem se nádejal,
da se utegnem očistiti vsega blata pregreh, s tem da sem prinašal
izvoljenim in svetim, kot so jih nazivali, jedi, iz katerih naj bi mi
bili izdelovali v delavnici svojega želodca angele in bogove,
ki naj bi me bili rešili. Za takim sem hodil in tako počenjal s svojimi
prijatelji, ki sem jih s seboj vred slepil.
Naj me le zasmehujejo oholi, ki jih, samim v blager, tvoja roka še
ni treščila ob tla, moj Bog, jaz ti hočem njim navkljub izpovedati
svojo sramoto v tvojo hvalo. Dovoli, rotim te, in daj mi,
da v živem spominu obidem kriva pota svojih preteklih zmot
in ti Darujem dar glasnega veselja. Kajti kaj sem sam sebi brez
tebe drugega nego vodnik v prepad? Ali kaj sem, ko mi je dobro,
ako ne otrok, ki Pije tvoje mleko in se hrani s teboj, Z jedjo,
ki ne mine? Kdo pa je človek, ki bodi kateri koli, v kolikor je
človek? Človek. A nam se naj smejé močni in mogočni,
mi, Slabi in ubogi se hočemo tebi izpovedati.

IV.

O IZGUBLJENEM PRIJATELJU.

Tista leta, ob času, ko sem bil novinec pričel z učiteljevanjem
v svojem rojstnem mestu, sem si pridobil po skupnosti strokovnih
naukov zelo dragega prijatelja. Bil mi je vrstnik po letih
in kakor jaz v najlepšem cvetu mladosti. Rasla sva že kot dečka vkup,
skupaj sva v šolo hodila, skupaj se igrala. Ali takrat si še nisva bila
tako dobra, dasiprav tudi kesneje ne tako, kakor je pravo
prijateljstvo: zakaj pravo je le med takimi, ki so tebi vdani
in ga ti učvrščuješ Z ljubeznijo, izlito v naša srca po Svetem Duhu,
ki nam je bil dan. Vendàr nama je bilo sladkó, saj nama je dozorelo
v žaru enakih stremljenj. Kajti jaz sem ga bil odvrnil tudi
od prave vere, ki je — kot mladec — še ni bil dojel v vsej njeni
resničnosti in globini, in ga zavel v halózo praznovernih
in pogubnih bajk, radi katerih je jokala nad menoj moja mati.
In tako je ta človek kmalu z menoj vred blodil po blodnjaku duhá
in moja duša ni mogla brez njega. A glej, ki pretéč sledíš
za petami njim, kateri bežé pred teboj, Bog maščevanja
in obenem studenec usmiljenja, ki nas na čudežne načine spreobračaš
k sebi, ti, glej, si vzel človeka iz tega življenja, ko je bil dopolnil
komaj leto dni v mojem prijateljstvu, slajšem mi nad vse sladkosti
mojega tedanjega življenja.
Kdo prešteje tvoja hvalna dela, ki jih je sam na sebi enem izkusil?
Kaj si storil tedaj, moj Bog, in kako nedoumno je Brezno
tvojih sodeb? Ko je bil namreč prijatelj zbolel za hudo vročico,
je ležal dolgo brez zavesti v smrtnem znoju. Ker so že obupavali
nad njim, so ga dali, ne da bi bil vedel, krstiti. Jaz se za to
nisem brigal. Domneval sem pač, da mu utegne to, kar je bil
od mene slišal, vse prej zadržati dušo v telesu kakor le-ono,
kar se je zgodilo z njim v nezavesti. Ali prišlo je povse drugače.
Bolni se je opomogel in ozdravel. Prvič ko sem mogel z njim govoriti
— mogel pa sem kmalu, in tudi on, saj se nisem bil genil
od njegove postelje, tako zelo sva si bilá vdana —, sem se začel,
misleč, da se bo tudi on smejal, takoj vpričo njega norčevati s krstom,
ki ga je bil prejel v popolnem brezčutju in nezavesti.
Vendàr je bil v tem že zvedel, da je bil krščen. On pa se je zgrozil
pred menoj kakor pred sovražnikom ter me s čudovito
in nepričakovano prostodušnostjo posvaril, češ, naj neham pred njim
s takim govorjenjem, ako hočem, da ostaneva prijatelja.
Jaz sem ves osupel in zmeden obdržal svoja čuvstva zase in mislil,
naj le okreva poprej in mu zdravje vrne moči, potem bo že zopet
sposoben, da bom utegnil pomeniti se z njim po svoji volji.
Ali bil je moji nespameti iztrgan, da bi ostal pri tebi ohranjen
za mojo tolažbo: nekaj dni kesneje — mene ni bilo pri njem —
ga je vročica iznova popadla in preminil je.
Kólika bolečina je zatemnila moje srcé! Kamor sem koli pogledal,
je bila smrt. Rodno mesto mi je postalo muka, domača hiša
v neizrekljivo tegobo. Vse, kar mi je bilo z rajnim skupno,
se mi je izprevrglo brez njega v nedopovedno bolest.
Povsod so ga iskale moje oči, a ni se jim pokazal. Sovražil sem
vse reči, ker mi niso mogle vrniti njega, ker mi niso mogle reči več:
»Glej, tamle gre,« kakor poprej, kadàr je kje bil in se je vračal.
Postal sem sam sebi zavozlana uganka pa sem izpraševal svojo dušo,
Zakaj je otožna in zakaj me tako žalosti, pa mi ni vedela ničesar
odgovoriti. In če sem rekel: Zaupaj v Boga, me ni poslušala,
po pravici, kajti ljubi človek, ki ga je bilá izgubila, je bil
resničnejši in boljši kakor privid, v kateri sem ji veleval upati.
Edino jok mi je bil sladák, ta mi je nadomestoval prijatelja v veselju
moje duše.

Dnevna kronika

Kaj pravite?

Danes sem bral v »Slovencu« latinski rek: »Si duo faciunt idem, non est idem — če dva delata isto, ni isto.« Pa prosim, da bi premislili in povedali, ali je to res. Poslušajte!

Danes popoldne sem v »Slov. Narodu« bral ti le dve zgodbici, da ju na kratko ponovim: Policija ima zadnje dni opravka z nemoralnimi zadevami. Že večkrat so oblasti prejele ovadbo, da se v ljubljanski okolici potika neki perverznež, ki mladino pohujšuje. Policija ga je te dni aretirala. To je prva zgodba. Druga, ki sledi prvi in je tej enaka, pa je sledeča: Včeraj je bil prijet 19 letni fant, ki je istotako pohujševal otroke. — Konec obeh storij pa se glasi: Policija bo oba izročila sodišču, kjer ju bo gospod državni pravdnik postavil pred stroge sodnike. — To torej sem danes bral v »Narodu«.

Pred dnevi me je prijatelj opozoril, da v Ljubljani izhaja nekak časopis, ki prinaša silno nemoralne in svinjarske reči, s katerimi pohujšuje svoje bralce, katerih je največ med mladino. Povedal sem prijatelju, da mu tega ne verjamem, in rekel: »Državni pravdnik, ki pri nas tudi glede tiskovnih zadev čudovito vestno in zares izvršuje svojo službo, ima tudi glede takih reči svoje zakonite predpise, ki se jih drži strogo, četudi marsikomu ta strogost ni všeč. Zato je tvoje govorjenje, dragi prijatelj, tarifari.« Pa je prijatelj potegnil iz žepa nekake tiskane papirje in mi jih ponudil, naj berem. In sem bral. Reči moram, da v slovenskem jeziku ni bila še tiskana taka pornografija in taka svinjarija in da še nikdar nihče ni s tiskano besedo na tako grd način pohujševal slovenske mladine. Da bi se to moglo tiskati z vednostjo državnega pravdnika, ne verjamem. Saj bo laisti državni pravdnik zgoraj omenjena pohujšljivca z ljubljanskega polja zaradi pohujševanja mladine kmalu postavil pred sodnike. In vendar salonski pohujšljivci, ki naenkrat pohujšajo na deset tisoče malih in mladih, javno pišejo in tiskajo in prodajajo svoje svinjarije.

Zato prosim gospoda državnega pravdnika, da bi posvetil svojo pozornost vsemu časopisju v enaki meri, tudi takemu, ki se ne peča [illegible] To je potrebno zaradi stvari same in zaradi naše mladine.

Tukaj pač ne sme nikdar obveljati latinsko načelo: Si duo faciunt idem, non est idem.

Koledar

Petek, 18. marca: Marija sedem žalosti, Ciril Jeruzalemski, škof, cerkveni učenik.

Novi grobovi

† **V Ljubljani** je umrla kot žrtev materinstva gospa Vera Derganc, soproga uglednega ljubljanskega trgovca. Pogreb bo v soboto ob pol 4 iz mrtvašnice Stara pot 2. Svetila ji večna luč! Žalujočim naše iskreno sožalje!

† **V Ljubljani** je umrla ga Marija Plevelj roj Burja, vdova strojevodje. — Na Ižanski cesti je umrla ga. Mašič Marija. Naj v miru počivata! Žalujočim naš sožalje!

† **V Poljčanah** je umrl dne 11. t. m. zadet od srčne kapi v starosti 66 let obče spoštovani Andr. Petrovčič, žel. upok. Rajni je neumorno deloval pri vseh kulturnih društvih. Bil je blaga duša in splošno priljubljen; to je pokazal njegov veličasten pogreb. Zapušča žalujočo ženo in mnogo, mnogo prijateljev. Blag mu spomin.

† **Pri Sv. Marjeti niže Ptuja** je včeraj zjutraj umrla Friderika **Tomažič**, r. Gregorec, posestnica in vdova po uradniku. Smrt jo je ugrabila po kratki in mučni bolezni v 62. letu starosti. Pogreb bo jutri v soboto, ob pol 9 dopoldne pri Sv. Marjeti. Pokojnica je bila blaga in dobrosrčna žena, splošno spoštovana daleč naokrog; bila je dolgoletna naročnica »Slovenca« in globokovernega značaja. Blag ji spomin, žalujočim ostalim naše globoko sožalje.

† **Žirovnica.** Nagle in nepredvidene smrti je umrl v duševni zmedenosti Jožef Ferjan, črevljar in posestnik iz Most. Pet otrok in žena žalujejo za njim!

Osebne vesti

= **Poročila** sta se dr. Vladimir Grossman, odv. pripravnik, in dr. Fini Ahačič, odv. pripravnica. Bilo srečno!

Ostale vesti

— **Dovoljenja za nabavo deviz in valut** radi plačil obveznosti v inozemstvu v smislu čl. 5. pravilnika o prometu z devizami in valutami izdaja dravska finančna direkcija — odsek za računovodstvo za območje svoje teritorijalne pristojnosti, in sicer samo: legitimacije za študente do 4000 Din in za bolnike do 6000 Din mesečno s polletno veljavnostjo. Opozarja se, da veljajo dovoljeni mesečni iznosi samo za mesec dni, in da se eventuelno neizčrpanih ostankov iz prejšnjih mesecev v naslednjih mesecih, ne sme uporabljati, ker se odobreni mesečni iznos nikakor ne sme prekoračiti. Prošnje za legitimacije morajo biti pravilno kolkovane po tar. post. 1 in 5 taksnega zakona skupno za 25 Din in opremljene z ustreznim dokazilom ter potrdilom davčne uprave o plačanih davkih za preteklo tromesečje. Uradne ure za stranke so od 8—12 vsak delavnik.

— **Vremensko poročilo iz Kranjske Gore** po stanju dne 17. marca 1932 ob 7 zjutraj: barometer 758.50 mm, temperatura: +1 stop. C, vreme: dež prši nalahno, veter: jugovzhodni, 40 cm južnega snega, smuka: ugodna, skakalnica: uporabna, sankališče: uporabno. Izgledi za nedeljo odn. praznik: pričakuje se nov sneg.

— **Kmetijski pouk po radiu v drugi polovici darca 1932.** V nedeljo, 20. marca t. l. ob 8 zjutraj predava g. ravnatelj dr. Bohinjc o zadružništvu, in sicer o glavnih predpogojih za uspešno poslovanje kmetskih zadrug. — V četrtek, dne 24. marca ob 18.30 predava vinarski referent inž. Zupanič o trsni rezi. — Na velikonočni ponedeljek, 28. marca ob 8 zjutraj predava tajnik Kafol o pomladnih delih v sadonosniku. — V četrtek, dne 31. marca t. l. ob 18.30 predava ravnatelj inž. Lah o pomenu strojev v kmetijstvu. — S tem je ciklus zimskih predavanj končan. Spomladi in na poletje bodo predavanja redkejša in prilagodena letnemu času ter bo spored pravočasno objavljen.

— **Pomlad je tu,** misli na Gaglova semena!

— **Učiteljstvo nima ničesar od stanarin, ki jih plačujejo občine.** Županska zveza je objavila številke, ki kažejo, koliko znašajo stanarine, ki jih morajo občine po zakonu plačevati učiteljstvu. Da ne bo napačnega umevanja v javnosti, objavljamo, da odteguje ravno toliko država na račun stanarin učiteljstvu od draginjskih doklad, tako da učiteljstvo od občinskih stanarin nima ničesar — razen velikih neprijetnosti in spodtike od občin. — *Jugoslovensko učiteljsko združenje — sekcija za Dravsko banovino.*

— **Prešernova koča na Stolu** bo odprta in za silo oskrbovana dne 19. in 20. t. m. in za velikonočne praznike.

— **Žandarmerija v Indokino.** Razni listi so poročali, da odhajajo Vinkovčani z dovršeno srednjo šolo v Indokino, da vstopijo tam v francosko kolonijalno žandarmerijo. To izgleda tako, kakor da bi se lahko preskrbelo maturantom in drugim dijakom službe. Po ugotovitvi izseljeniškega komisarijata v Zagrebu ta vest ni resnična. Razširjenje takih novic povzroča pri sedanji veliki brezposelnosti in borbi za službe raznim interesentom brezkoristna pota in tudi stroške. To je najbrže delo brezvestnih agentov, katerih pojave je treba naznaniti izseljeniškemu nadzorniku v Ljubljani ali pa policiji in žandarmeriji.

— **Pri razdražljivosti živcev, glavobolu, pomanjkanju spanja,** utrujenosti, pobitosti, tesnobnostnem čutu imamo z naravno »**Franz-Josef**« grenčico pri rokah domače sredstvo, ki vsako razburljivost, naj izhaja iz kateregakoli prebavnega dela, takoj ukroti. Zdravniški strokovnjaki priznavajo, da učinkuje »**Franz-Josef**« voda zanesljivo tudi pri ljudeh visoke starosti. »**Franz-Josef**« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— **Hlod padel na deklico.** V Mengšu se je predvčerajšnjim ponesrečila 6 letna Marija Jerič, hčerka tesarskega pomočnika. Deklica se je igrala na kupu hlodov. Težak hlod pa se je prevalil in padel deklici na desno nogo ter ji jo zlomil. Poškodovani otrok se sedaj zdravi v ljubljanski bolnišnici.

— **Strašna nesreča dveh otrok.** Huda nesreča se je pripetila v Sarajevu v stanovanju podpolkovnika Ružičke. Njegova dva otroka, deček in deklica, sta se igrala z 11 letnim Mirkom, sinom kapetana Mutavdžiča. Podpolkovnikova služkinja je v kuhinji pripravljala vodo za pranje. Ko je voda zavrela, je postavila velik kotel z vodo na tla. V tem trenutku so vsi trije otroci prihiteli v kuhinjo. Podpolkovnikova hčerka je pahnila Mirka in svojega bratca v vodo, ne vedoč, da je voda vrela. Oba otroka sta dobila hude opekline, za katerimi je Mirko v bolnišnici umrl, sinček podpolkovnika se pa bori s smrtjo.

— **Večno štedi,** greje! Original Lutz peč!

— **80 kg težkega soma** je v Karlovcu ujel ribič Janko Šimunc. Soma bo danes prodajal na ribjem trgu. Tako težkega soma že dolgo časa ni nihče ujel.

— **Podivjani bik zdrobil hlapcu prsni koš.** Kmet Josip Šiprak iz Stare Drenčine pri Sisku je pripeljal na tedenski sejem v Sisak na prodaj bika, katerega je več ljudi vodilo na mestno tehtnico. Ko so ga stehtali, se je bik nečesa ustrašil, podivjal in se iztrgal ljudem. Šiprakov hlapec, ki je bika dobro poznal, ga je hotel pomiriti. Bik pa tudi njega ni hotel ubogati, marveč ga je z vso silo pritisnil z rogovi ob hišni zid, tako da mu je zdrobil prsni koš. Hudo ranjenega hlapca so takoj prepeljali v bolnišnico. Bika so končno obvladali in ga peljali na klavnico, kjer so ga pobili.

— **Smrtna nesreča delavca.** V Jagodini je delal v kamnolomu delavec Milan Pavlovič Nenadoma se je odtrgala plast kamenja in popolnoma zasula Pavloviča. Tovariši so hitro priskočili na pomoč in po dveurnem trudu odkopali Pavloviča izpod kamenja, vendar je bil ubogi delavec že mrtev.

— **Zaprtje.** Najodličnejši zdravniki so uporabljali naravno »Franz-Josef« grenčico z najboljšim uspehom pri moških, ženskah in otrocih.

Kamnik

Prepoved prekupčevanja. Na tržni dan v torek so neki prekupčevalci iz Ljubljane pokupili na kamniškem trgu vsa jajca, tako da jih domači kupci niso mogli več dobiti. Take stvari se dogajajo pri nas pred vsakimi prazniki. Čeprav je bilo to že neštetokrat grajano v časopisih, se občinski odbor nikoli ni mogel odločiti, da bi prekupčevanje prepovedal. Na veliko število pritožb in splošno ogorčenje meščanov, pa je sedaj le izdal prepoved prekupčevanja pred 10. uro. Vsak pregrešek bo kaznovan s tem, da se bo kupcu zaplenilo blago. Da bo tržno nadzorstvo popolno, bo poleg stražnika pazil na prekupčevalce — tuje in domače— še en občinski odbornik, pa tudi kupujoče občinstvo je naprošeno, da vsako kršitev gornje prepovedi takoj naznani stražniku.

Novo avtobusno postajališče. Postajanje avtobusov pred trgovino Petek na Glavnem trgu je nepraktično, ker je trg vedno poln ljudi, na križišču pa je velik promet z vozili. V tržnih dneh so avtobusi velika ovira prometu. Iz varnostnih ozirov je mestna občina določila avtobusom novo postajališče in sicer na trgu pred mestnim vodnjakom, v tržnih dneh pa pred trafiko Balantič.

Za zaključek gledališke sezone uprizori društvo »Kamnik« na praznik in v nedeljo 20. t. m. E. Rostandovo dramo »Vest« v režiji g. M. Jenka.

Tržič

Hofmannsthalov - Župančičev »Slehernik« na odru »Našega doma« v nedeljo je bil tudi izreden dogodek za Tržič. Ni bil tako podan kot v Ljubljani, tega tudi nihče ne misli, a lahko rečemo, da je dosegel dober uspeh. Nekatere scene so bile naravnost sijajno podane, zlasti nosilec glavne vloge zasluži vso pohvalo. Diletantizem je prišel tu in tam morda malo preveč do izraza, zlasti pri skupinskih prizorih, kar se bo skušalo pri ponovitvi popraviti. Nekatere je motilo, da je bil Slehernik človek v moderni obleki in ne v srednjeveški a vse besedilo igre je pridiga sodobnemu človeštvu. Oder in njegova oprema sta pa k uspehu tudi prinesla svoje. Lepota igre in pa dobrodelen namen upriporitve bo marsikoga še drugič in tretjič privabil v dvorano. Okoličane opozarjamo na ponovitev na cvetno nedeljo popoldne.

Malo več točnosti. »Jutro« je vedelo poročati iz Tržiča, da se nekatere dobrodelne organizacije brigajo za brezposelne, a je pri tem popolnoma prezrlo Udruženje vojnih invalidov in zlasti pa Vincencijevo konferenco, ki sicer dela skrito, a zato tem bolj blagodejno. O tem bi vedela mnogo povedati župnijska pisarna in one številne družine ter posamezniki, ki jih konferenca redno podpira. Skriti so večinoma dobrotniki konference, skriti naj ostanejo tudi darovi, ki jih deli. Vsa čast tudi drugim dobrodelnim ustanovam, to pa lahko rečemo, da se vse skrijejo v senco dela, ki ga izvrši Vincencijeva konferenca. To pa pišemo ne na ljubo bahariji ampak na ljubo resnici. Ob tej priliki naj omenimo tudi Elizabetno konferenco, o kateri nekateri niti ne vedo, da obstoja, ki pa kljub temu zbere in razdeli mesečno precejšnje vsote. Delujejo pa v nji požrtvovalne članice Marijinih družb in III. reda.

Za varstvo proti GRIPI Panflavin PASTILE BAYER

Maribor

Naša mladina za svoj praznik

Resnico pove Maks Picard o človeškem obrazu: »Kakor odžagana so drevesa v obrazu, izkopani bregovi in izčrpana morja — in v to praznoto obraza se je vgnezdilo velemesto. Velemesto, gosposko velemesto, ki je zaukazalo obrazu, da mora pripraviti popolen prostor velemestu! V začetku se človeški obraz ni popolnoma pokoraval železnemu ukazu, le deloma je odjenjal. Nato pa je moral dati še en del in še enega, dokler ni bil bil ves obraz v posesti velemesta...« — Tak obraz, tak pust moderen obraz je začel nam mladim presedati. Zato kličemo po novem človeku, ki bo v pravem odnosu do materije, do sočloveka in družbe in do svojega Boga. Takrat, upamo, se bodo povrnila drevesa, bregovi in sinje morje v naš prazen moderen obraz. Mi tudi hočemo tako!

Če hočete kaj več zvedeti, kaj misli vaša mladina o sedanjosti in kako gleda v bodočnost, pridite nas poslušat na Jožefovo v dvorano Zadružne gospodarske banke. Ob 10 se vrši zborovanje, zvečer ob 20 pa je istotam akademija. Spored je pester: petje, deklamacija, govor, zapiski delavskega dekleta, petje in »Anima«, socijalna igra v dveh slikah. Pridite! Mi mladi bi vam radi povedali, kar nas teži!

☐ **Praznik obrtništva.** Praznik sv. Jožefa je že po stari tradiciji praznik obrtništva, katerega bo tudi letos praznovalo mariborsko obrtništvo s svojim naraščajem po naslednjem dnevnem redu: Zbiranje obrtniškega naraščaja ob pol devetih v Narodnem domu. Nato odhod v Frančiškansko cerkev pod vodstvom učitelja obrtne nadaljevalne šole in mojstrov. Ob 9 sv. maša v frančiškanski cerkvi. Po maši vrnitev v Narodni dom k predavanju, ki se vrši v veliki dvorani v prvem nadstropju. Pred in po predavanju igra tamburaški zbor slovenskega obrtnega društva. Mojstri in mojstrinje se vabijo potom zadrug ob 10. Kot govorniki nastopijo: podpredsednik Ivan Sojč, profesor Fink, ki bo imel splošen nagovor na naraščaj ter Vahtar, ki bo predaval o zavodu za preizkušnjo poklicev za obrtne vajence in o stanovski zavesti.

☐ **Žalibog smo imeli prav.** Na našo svoječasno vest o nameravanih velikih redukcijah na mariborskih železniških obratih so prinesli nekateri listi ugotovitev, da so bile izvršene redukcije le v neznatnem obsegu. Žalibog pa se je izkazalo, da so bile naše informacije pravilne, ker se vrše redukcije postopoma še neprestano dalje. Tudi delavnica bo najbrž kljub velikim naročilom prizadeta. V zvezi s tem je odpotoval upravnik delavnice v Belgrad, da skuša zagotoviti primerne kredite, da se zagotovi nemoten obrat podjetja.

☐ **Dr. Stele predava v Ljudski univerzi.** V ponedeljek, dne 21. marca se vrši nadaljevanje slovenskega cikla. Predava na podlagi izbranih skioptičnih slik dr. France Stele, državni konservator v Ljubljani o češčenju Jezusa Kristusa v slovenski umetnosti. V mesecu aprilu pa priključi g. konservator še drugo prekrasno temo »O češčenju Marije v slovenski umetnosti«.

☐ **Marc Vey v Mariboru.** Gospod Marc Vey, profesor za francoski jezik in francosko književnost na ljubljanski univerzi, bo predaval v ponedeljek, dne 21. t. m. ob 20 v Vesni o znamenitem sodobnem francoskem pisatelju Julesu Romainsu. — Vstopnine ni.

☐ **Rekrutni spisek je gotov.** Rekrutni spisek v Mariboru pristojnih voj. obveznikov, rojenih leta 1912 je za tekoče leto izgotovljen in na vpogled interesentom v pisarni mestnega vojaškega urada v Mariboru, Slomškov trg št. 11 med uradnimi urami in sicer od 18. marca. Pozivajo se glavarji rodbin (zadrug), da se prepričajo glede točnosti vpisa zadružnega stanja, ki je podlaga za odrejanje kadrovske službe in, da za slučaj nepravilnega vpisa predlože rekrutni komisiji pravočasno dokaze, po katerih se bo zadružno stanje v rekrutnem spisku popravilo. Dan rekrutacije bo pravočasno razglašen.

☐ **Iz Studencev.** Na Jožefovo bo v cerkvi sv. Jožefa služba božja po sledečem razporedu: zjutraj ob pol 7 peta sveta maša; tihe sv .maše ob 7, 8 in če mogoče tudi ob 9. Ob 10 pridiga, potem slovesna sveta maša. Na cvetno nedeljo pa bo blagoslovitev zastave katoliškega izobraževalnega društva. — Z vremenom kaže slabo, pa se bojimo, da ne bo nič kaj svetojožefovskega »rumla«.

☐ **Občinski svet izpopolnjen.** Občinski svet, ki je štel doslej le 39 članov, je bil z imenovanjem novih svetnikov ravnatelja hranilnice dravske banovine dr. Janka Kovačeca in lastnika mizarske industrije Ferdinanda Potočnika izpopolnjen na normalno število 41 članov.

☐ **Odprta noč in dan so groba vrata...** V Stolni ulici 1 je umrl vpokojeni strojevodja Ivan Smolej v starosti 67 let. Pogreb blagega pokojnika se bo vršil jutri ob petih na pokopališče v Studencih. — V Taborski 8 je ugrabila smrt 63 letnega Jeronima Novaka. Pokopan bo danes ob 4 popoldne iz mestne mrtvašnice na magdalensko pokopališče. — V Počehovi 53 je umrla v visoki starosti 78 let viničarka Marija Deutschmann. Pogreb se vrši danes ob 3 popoldne iz mrtvašnice na frančiškansko pokopališče. — Svetila pokojnikom večna luč! Žalujočim naše sožalje!

☐ **Družina z otroci ne najde stanovanja.** Pred dobrim tednom je mestno načelstvo objavilo potom časopisja notico pod zgornjim naslovom. Občina nima nobenega zasilnega stanovanja na razpolago, pa je skušala potom javnega oglasa najti streho za družino, ki bi stanovanje redno plačevala. Dosedanje stanovanje je izgubila brez lastne krivde. In kakšen je bil uspeh tega oglasa? Doslej se še ni javil nihče, ki bi sprejel družino pod streho, dasi je stanovanj, tudi cenejših in priprostejših še dokaj na razpolago, kar dokazujejo oglasi v časopisju. Vzrok, da se branijo hišni lastniki družine, so očividno otroci. Družina ima 6 nedoletnih otrok in radi tega ne dobi stanovanja. Značilno in hkrati žalostno za sedanje čase!

☐ **Stolno Vincencijevo društvo** ima drevi ob 8 svoj izredni občni zbor. Vabljeni vsi, ki se zanimajo za krščansko »Caritas«.

☐ **Radi vojaških hlač — dva meseca.** Dokaj strahu so pripravile Janezu iz Doline hlače, katere si je nabavil za časa službovanja pri vojakih. Slučajno so bile to prave vojaške hlače, ki so spravile Janeza na zatožno klop pred sodnika okrožnega sodišča. Dobil je dva meseca zapora, zaenkrat samo **pogojno za 2 leti. Zgodba pa je zelo poučna** za naše fante pri vojakih, da se čuvajo takih nevarnih kupčij.

☐ **Iz »Nanosa«.** Društvo primorskih beguncev »Nanos« priredi drevi ob 20 v vseh prostorih Narodnega doma akademijo. Udeležbo toplo priporočamo, ker je namenjen čisti dobiček prirediive brezposelnim beguncem.

☐ **14 koles ima na vesti.** Nedavno smo poročali o aretaciji Ivana Miška iz Budine pri Ptuju, katerega je policija prijela radi pobega iz zapora ormoškega okrajnega sodišča. Izkazalo se je sedaj, da je Miško eden najnevarnejših kolesnih tatov, s katerimi je imela policija kdaj opravka. Kradel je v Mariboru kolesa ter jih prodajal v okolici. Samo v Cirkovcah je prodal 12 v Mariboru ukradenih koles, pri Veliki Nedelji pa 2. Orožniki so kolesa lahkomiselnim kupcem, katere je zapeljala nizka cena, zaplenili ter bodo vrnjena pravim lastnikom. Podeželsko prebivalstvo pa bo treba opozoriti, naj bo skrajno previdno pri nakupu cenih koles, katere prodajajo razne sumljive osebe po deželi. Najbolje je takega prodajalca prijaviti orožnikom.

☐ **Še vedno nesreče radi poledice.** Poledica je letos zahtevala nenavadno mnogo nesreč. Včeraj sta bili prepeljani v bolnišnico zopet dve žrtvi zledenele ceste. Marija Mesarič, soproga železničarja si je zlomila desno nogo nad gležnjem v magdalenskem predmestju. — Isto tako si je zlomil desno nogo pod kolenom delavec Ivan Rus iz Mlinske ulice.

Celje

☞ **Hlapci.** Danes zvečer in jutri popoldne igrajo dijaki celjske gimnazije, ki so včlanjeni v organizaciji »*Svit*«, Cankarjeve »Hlapce«. Predstavi se vršita v gledališki dvorani Ljudske posojilnice. Svitovcem moramo že v naprej častitati k njihovi agilnosti, pa k vsemu njihovemu kulturnemu prizadevanju, ki ga širša javnost sicer ne vidi, a ima vendar vsako leto po enkrat ali dvakrat priliko, da se prepriča, da stremijo mladi možje h kvaliteti. Predlanskim so igrali Shakespearejevega Macbetha, lani so pripravljali Medeo, ki je žal niso mogli uprizoriti, letos pa pride na vrsto Cankar s Hlapci. Hlapci so zgoščena slika slovenske morale, tiste, ki je in tiste, ki je ni. Hlapci pa so izmed Cankarjevih dram tudi tista, ki ne zgreši tudi ne pri najpreprostejšem gledalcu, saj gre v zadnjem času od odra do odra. Zahtevajo pa Hlapci od igralca največ resnosti. Lažje bi bilo Svitovcem igrati »predpustno burko«; če se čutijo vzvišene nad neumnostjo, ki »edina ni od Boga«, smejo računati na tem večje prijateljstvo vseh nas, ki smo dolžni, da jih danes ali jutri obiščemo.

☞ **Strokovna zadruga brivcev** objavlja, da so brivnice na Jožefovo 19. t. m. ob pol 8 zjutraj do 12 odprte. V nedeljo 20. t. m. pa ostanejo ves dan zaprte.

☞ **Smrt najstarejše Celjanke.** V sredo 16. t. m. popoldne je umrla na svojem stanovanju v Prešernovi ulici št. 6, v visoki starosti 94 let zasebnica Marija Olupova. — Njeni duši večni mir in pokoj, žalujočim preostalim pa naše iskreno sožalje.

☞ **Materinski dan** v čast slovenskim materam bo v nedeljo 20. t. m. ob pol 4 popoldne v Ljudskem domu. Na sporedu so: predavanja, dramatične in glasbene točke. Vstop prost.

☞ **Gremij trgovcev v Celju** objavlja, da bodo v soboto 19. t. m. na praznik sv. Jožefa odprte vse trgovine v mestu v času od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne. V nedeljo 20. t. m. ostanejo trgovine kakor običajno zaprte.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE.

Drama.

Začetek ob 20.

Petek, 18. marca: ZDRAVNIK NA RAZPOTJU. A.
Sobota, 19. marca: JUBILEJ. Izven. Znižane cene.
Nedelja, 20. marca, ob 15: JURČEK. Izven. Globoko znižane cene. Ob 20: GOSPODA GLEMBAJEVI. Izven. Znižane cene.

Sobota in nedelja v drami. V soboto zvečer se ponovi uspela Miloševičeva komedija »Jubilej«, katere premijera je bila pred kratkim v Ljubljani. Komedija občinstvu izredno ugaja in vzbuja zlasti v sredini salve smeha ter dobrega razpoloženja. — V nedeljo popoldne se ponovi »Jurček« po globoko znižanih cenah. — V nedeljo zvečer »Glembajevi«. Vse tri predstave so izven abonmaja, obe večerni po znižanih cenah, »Jurček« po cenah od 20 Din navzdol.

Opera.

Začetek ob 20.

Petek, 18. marca: Zaprto.
Sobota, 19. marca, ob 20: TOSCA. Izven. Znižane cene. - Ob 20: GROFICA MARICA. Gostuje gdč. Lubejeva. Izven. Znižane cene.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Petek, 18. marca ob 20: **»Plesni in gimnastični večer Erne Kovačeve.«** Dramske cene.
Sobota, 19. marca ob 20: PTIČAR. Znižane cene. Zadnjič.
Nedelja, 20. marca ob 20: »ZEMLJA SMEHLJAJA«. Znižane cene. Zadnjič.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

priporoča:

Cohausz P. S. J.: Das neue Papstwort zur Ehefrage. Für Predigt und Lesung. 200 strani, nevezano 54 Din.
Kreuser Dr. M.: Allein mit dem Leben. Ein Buch für einsame Mädchen und Frauen. 184 strani, vezano 50 Din.
May Dr. F. E.: Mehr Sonne! Ein Buch der Lebensfreude. 155 strani, vezano 75 Din.
May Dr. F. E.: Die glückliche Ehe. Ein modernes Ehebuch. Ein ethischer Lebensführer. 199 strani, nevezano 67.50 Din, vezano 75 Din.
May Dr. F. E.: Um dein Lebensglück. Ein Wegweiser durch die modernen Sexualfragen. 218 strani, nevezano 60 Din, vezano 75 Din.
Mayrhuber H.: Rund um den Tisch. Skizzen über die Welt der Frau. 150 strani, vezano 52.50 Din.
Mors O. P.: Die katholische Frau. Ihr Wirken für Religion, Kultur und Volk in Vergangenheit und Gegenwart. 492 strani, vezano 90 Din.
Nötges J. P.: Casti Connubii. Sechzehn Predigtentwürfe über die christliche Ehe nach dem Rundschreiben Pius XI. 187 strani, nevezano 54 Din.
Scheiwiller O.: Am heiligen Quell des Lebens. Im Anhang Rundschreibens Pius XI. über die christliche Ehe vom 31. Dez. 1930 in authentischer Übersetzung. 288 strani, vezano 90 Din.
Schmidt W. Dr.: Liebe, Ehe, Familie. Sechs Vorträge. 176 strani, nevez. 60 Din, vez. 82.50 Din.

Kristus v pariških predmestjih

Dejstvo je danes, da so mase katoliškega delavstva v Evropi in skoro v isti meri tudi drugod za Cerkev zgubljene. Le majhen procent je ostal še Cerkvi zvest. A kdo bi trdil, da so te mase odpadle iz zlobe, da je v njih zatrto vsako hrepenenje po Bogu, po idealih? Pozabili smo, prevečkrat pozabili, kje je pot do njihovih duš.

Zato je za nas prav lep vzgled, kaj je napravilo v pariških predmestjih le nekaj duhovnikov v treh letih, da so pridobili komuniste zopet za Cerkev. Jezuitski pater Pierre Lhaude, čudovito nadarjeni voditelj te peščice, je to popisal v posebni knjigi. Okoli petdeset komunističnih krajev je zopet dobilo katoliški značaj. Na pol podrte barake tvorijo izhodišče nove religiozne akcije. Tu triumfira Kristus sredi revščine, zapuščenosti in uboštva in živo se čuti danes, da je prav tu začrtana pot kako zopet pridobiti delavske mase. Samo za hip stopimo v pariška predmestja.

V severnem predmestju deluje 55 letni župnik Mercier, ji je zapustil udobno študijsko sobo prav kakor njegov pomožni brat Touzard, ki je s šestdesetim letom zapustil profesorski sedež v mestu in se posvetil revnemu delavstvu. V gosto naseljenem kraju je profesor z lastno roko in s pomočjo enega odraščenca in petnajstletnega mladeniča postavil lično kapelico, leseno seveda. Za Božič 1927 naj bi bila posvečena. Dva komunista-delavca sta pomagala pri končni dogotovitvi. Sosednje kavarne so bile kmalu zaprte. — Ne daleč od tod gradi mlad duhovnik barako, ki je čisto podobna kakemu omnibusu. Postavi oltar in ga okrasi s cvetlicami. Tako dobiva Cerkev v Parizu v 20. stoletju značaj katakomb. — V Blaue-Mesnil nas sreča revni župnik Boulard, ki nima niti ovratnika in ne manšet, v Billepinte pa župnik Guillet, ki si služi kruh kot resen čevljarski mojster; njegova delavnica, baraka in cerkev je 10 m dolga. V Draucy oskrbuje pet do šest tisoč železničarjev en sam župnik; razmere med železničarji so tu skrajno slabe. Oblastva se ne brigajo ne za gospodarski, ne za moralni dvig. — 3. jul. 1928 je pariški kardinalni nadškof blagoslovil prostor za cerkev v mali vasici blizu Saint-Denis. Revni delavci, vsi komunisti, so pozabili temeljni kamen, da bi ga škof blagoslovil. Vsi obupani so potem vpraševali, če bo »rdeči župnik« še kdaj prišel, da popravijo svojo zamudo. »Gotovo,« jim reče P. Lhaude, »saj ima vendar rdeči Saint Denis še prostora zanj! Saj je Saint-Denis njegov!« Pred odhodom je kardinal nagovoril množico. Možje in žene z razkuštranimi lasmi so ga vdano poslušali, ko je govoril o materinski skrbi Cerkve do revežev in o dobroti božje hiše med tako množico ljudi. Kot glas iz daljnega sveta done besede »Religija«, »Bog«, »Ljubezen«.

Najbolj rdeča komunistična gnezda pa so na vzhodu glavnega mesta. Tam tudi katoličani največ trpe. V Bobigny so sovjetski mladeniči z župnikom za stavo zgradili cerkev. Župnik je pokupil vse stare barake, da je napravil iz njih nekakšne »društvene domove«. Ob otvoritvi cerkve, katero je blagoslovil pariški kardinal, je bilo krščenih 52 odraslih. Valujoče polje komunistov gleda, kako se sklanjajo glave mladih ljudi pred krstnim kamnom. Kaj bi pač rekla sv. Dionizij in sv. Martin, prva apostola Francije, če bi videla to igro dvajsetega stoletja! V stoletju največjega napredka mora cerkev v Parizu misijonariti kakor v poganskih deželah. V bližini Bobiny-a deluje župnik Parižan, ki je dolgo služboval v notranjosti mesta, a je zapustil svoje udobno stanovanje in se posvetil industrijskemu ljudstvu tam zunaj. Ko so ljudje videli njegovo veliko in zastavno postavo so rekli: »Ta pa premaga 80.000 Francozov!« In res deluje s sijajnimi uspehi. — Dame, mladi študentje pomagajo tem misijonarjem s poučevanjem, urejanjem knjižnice, s karitativnimi ustanovami. Na vse zgodaj se peljejo dame uro daleč s predmestno cestno železnico, da postrežejo otrokom komunističnih tovarniških delavcev. Oče in mati sta oba že na delu, če pridejo otroci. Umazane, kakor so, jih peljejo k vodnjaku in jih umijejo. V igri in petju jim mine dan in zvečer se spet vrnejo k svojim staršem. Tako dela Cerkev, da si osvoji srca delavcev.

V sosednji fari pase župnik Barthélemy, starček 63 let, 8000 zgubljenih ovčic. Tako svež izgleda, ko gre z lepimi, belimi lasmi po cesti, otroci pa ga spremljajo. To so le nekateri, še mnogo jih je, ki so zapustili udobna mesta in se posvetili tem komunističnim gnezdom, kjer dele dobrote in oznanjajo Kristusa.

Pariške industrijske družbe so že marsikje same zgradile cerkev, ko so videli dobrodelen vpliv na način delavskega življenja. Marsikje se godi, da pri procesiji ali pri pogrebu svira delavska, komunistična godba. Taki in podobni slučaji se dogajajo v teh predmestjih skoro vsak dan.

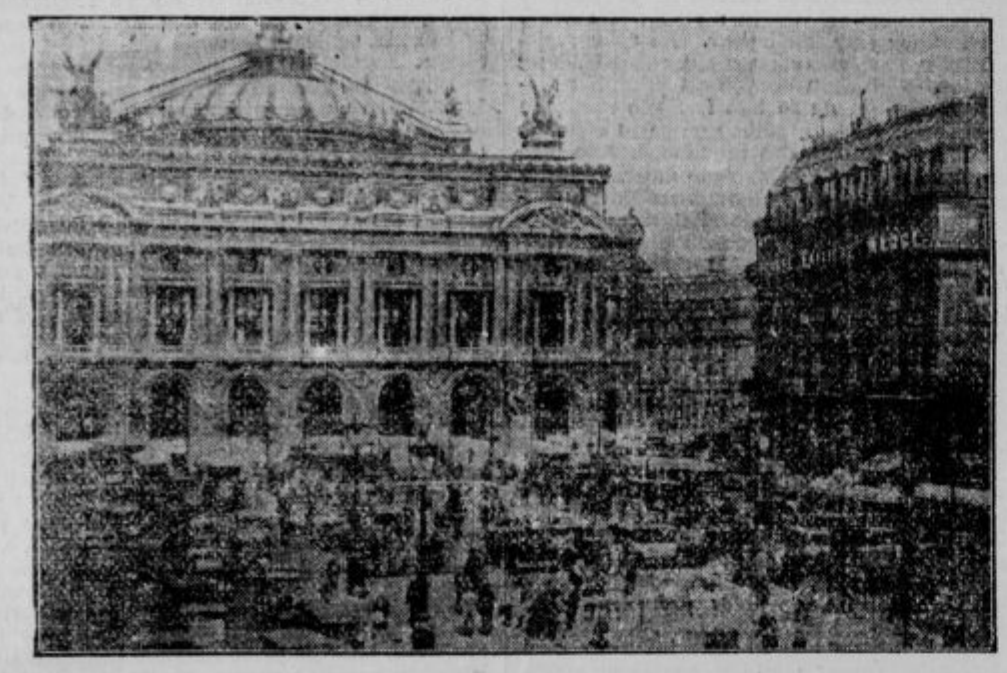

Tudi v Parizu kriza gledališča. Listi poročajo, da stoji znamenita pariška opera pred finančnim polomom. Ravnateljstvo je vsled stalnih denarnih stisk zaprosilo državno podporo, ki je pa doslej ni dobilo. Brez nje bodo prisiljeni zapreti opero.

Školija Severnega tečaja

Britska vlada je dne 26. februarja potrdila imenovanje duhovnika Arsena Turquetila, francoskega državljana, ki je bil posvečen za škofa Severnega tečaja. Novi škof že 30 let požrtvovalno deluje med Eskimi ob Hudsonovem zalivu, kjer uživa veliko priljubljenost. Njegova, šele zdaj ustanovljena škofija obsega vse področje tečajnega kroga, t. j. do 2.60 milijonov km kv. ozemlja. Za povojna leta je značilno, da se močno širi med Eskimi poprej skoro zatrto poganstvo. Žreci imajo neomejen vpliv na prebivalstvo in povsod vpeljavajo nekdanje obrednosti. Eskimi so dobrodušno ljudstvo, ter niso bili dosedaj zabeležili nobene sovražnosti napram belcem. A nakupovalci krzna so morali v teku zadnjih mesecev v naglici zapustiti tundro (tečajno zmrznjeno barje) ker ni prišlo do nobene kupčije. Žreci Eskime učijo shajati brez belih trgovcev. Kanadski misijonarji imajo velike težkoče z nekdanjimi kristjani in omahljivci. Ustanovitev velike severne škofije je velikega pomena: združila bo poprej raztresene in omagujoče oznanjevalce Kristusovih naukov.

Čuvaj svoje zdravje. V Londonu je izbruhnila epidemija hripe. Bolezen se je zelo razširila in so bolnice prenapolnjene z bolniki. Vsled velike nevarnosti nalezljivosti nosijo po Londonu ljudje po javnih krajih, kjer se zbira veliko ljudi, posebne maske.

Zvonenje po toči

Nekdanji nemški prestolonaslednik je sprejel v Berlinu poročevalca norveških dnevnikov in mu povedal marsikaj zanimivega o začetku svetovne vojne. Zatrjuje med drugim, da je takoj po bitki na Marni priporočal skleniti mir. Prepričal se je bil že takrat, da drvi Nemčija v strahovit poraz. A nihče v nemškem glavnem stanu ni maral poslušati svarilnih besedi, ker so izgubili v visokoleteče sanje zatopljeni nemški voditelji vsak stik z resničnostjo na fronti. Vse je bilo v redu samo na papirju, dejansko pa so morale divizije skrčene na 6.000 mož varovati odseke, ki bi zahtevali vsaj po 20.000 vojakov. Poljske železnice so ostale brez lokomotiv. Avtomobili niso imeli bencina, ker so se polastile vseh zalog podmornice, takratno modno orožje. Če ne bi poskušala Nemčija »pod vodo zastrahovati ves svet«, temveč rajši izrabila vsa razpoložljiva sredstva v bitki ob Marni, bi takoj lahko sklenila ugoden mir. A nadutost je postala za Nemčijo usodna.

*

»Nedavno sem bil na koncertu in poslušal pianista, ki je imel samo eno roko.«

»To ni nič. Pojdi v opero in lahko poslušaš pevke, ki nimajo glasu.«

POBIJAMO KRIZO!

Obleke, površnike, trenchcoate, vetrne jopiče in vsa druga oblačila za gospode, ter blago zadnjih novosti oddajamo po globoko znižanih cenah.

Drago Schwab, Ljubljana

Japonski Rdeči križ. Mlade sestre japonskega Rdečega križa pred odhodom na bojišče.

Naša krivda

Sir Josua Stamp, vodja britskega popisnega urada, razpravlja pod tem naslovom v londonskem dnevnem tisku o vzrokih sedanjega padca funta. Angleščina je prvi izmed svetovnih jezikov, toda cvenk angleškega zlata je bil še bolj domač po vseh delih sveta. Zdaj je doživela Anglija najstrašnejši udarec v teku vse svoje zgodovine: zaupanje do funta je omajano. Kako se je to moglo zgoditi, in kdo je kriv?

Svetovna kriza je samo začasen pojav. Merodajni vzroki so globlji in vztrajnejši, če so utegnili poškodovati na stoletni razvoj preračunano denarno podlago vsega narodnega gospodarstva. Sedanje angleško pokolenje, ki je postalo polnoletno okoli leta 1900, ima vse razloge za hvaležnost do lastnih očetov in dedov. Slednji so pridno nakopičili narodno premoženje: glavnico in dohodke, ter potomcem praviloma zapuščali več kakor so podedovali sami. Okoli leta 1900 so znašali povprečni britski narodni dohodki 2 milijardi funtov sterlingov letno. Anglija je izdajala samo 5% tega premoženja t. j. do 100 milijonov funtov letno za državne in javne koristi: uradništvo, ceste, šolstvo, vojsko in mornarico, socialno zavarovanje, ureditev kolonij in izseljevanje ter plačila na račun starih dolgov. To so bili srečni časi, a kmalu so minili. V teku 30 let se je izvršil porazen prevrat. Narodni dohodki so narasli na 3.6 milijard funtov letno, a državni in javni izdatki na 1.5 milijarde. To pomeni, da žrtvuje sedanja Angleška za državne in socialne potrebe namesto nekdanjih 5 do 40% vsakoletnih dohodkov. Funt sterlingov ni samo kos papirja. Kaže zdravstveno stanje vsega organizma imperija. Če zapleni država 40% vseh naših dohodkov, zmanjša s tem za 40% našo podjetnost in trgovski razmah, prikrajša za 40% našo osebno prostost. Razpolagali smo poprej z 95% po nas ustvarjene in od očetov podedovane delovne moči, ki smo jo potrebovali za življenjski boj in za zavarovanje potomcev. Zdaj so nazadovale te moči za 60%... V resnici je morebiti znižanje še manjše, ker nadomeščajo razliko notranja in zunanja posojila. A koliko razlike je med sedanjostjo in preteklostjo! Ob začetku sedanjega stoletja je znašal dolg angleškega naroda samo 6% njegovega premoženja, ter je bil dolžnik vzoren plačnik, kajti večkrat je poravnal posojila, preden je napočil rok za plačilo. Zdaj pa znašajo angleški dolgovi 22 milijard funtov, ter je bilo samo 35% tega premoženja izposojenega v vojne svrhe med svetovno vojno. Sedanje britsko narodno premoženje znaša do 18 milijard funtov. Angleško ljudstvo bi moralo na temelju teh številk nemudoma napovedati faliment, če ne bi tvorila večino dolga dolgoročna, 65 in 90 letna posojila. A ta olajševalna okolnost vrže dolgo črno senco na bodočnost. Naše pokolenje je dosti podedovalo od očetov, a ničesar ne bo zapustilo sinovom in vnukom. Nasprotno zapravlja že zdaj vnaprej njih bodoče delo in dohodke... Ko bodo potomci sodili zapravljive očete, bodo videli, da je imela svetovna vojna zgolj malo podrejeno ulogo v njih težkočah. Prepričali se bodo zato, da je po letu 1900 sunkoma narastel življenjski standard, so se zvišale življenske zahteve, se olajšalo delo, se znižalo število delovnih ur. Poprej malo pomembni užitki in zabave kot kinematograf, radio, šport, so zdaj postali splošna last. Zdravstveno stanje se je izboljšalo, število smrtnih slučajev je nazadovalo. Brezposelni, ki niso poprej našli zaslužka v domovini, so odhajali v Avstralijo, Indijo ali Kanado, kjer so pričeli novo težko življenje. Gradili so ceste, obdelovali ledino, razkopavali ležišča kovin ali strigli ovce, da bi ustvarili boljše pogoje za dediče. Slednji so res živeli prav tako dobro ali še boljše kakor v stari domovini. A sedanje pokolenje se ne zmeni za blagor prihodnjih, ne mara doprinašati žrtev v korist sinovom in vnukom. Sploh se ne zmeni za deco, se celo trudi umetno omejiti njeno število in se rajši vneto bori samo za nedotakljivost brezposelnim namenjenih podpor. Državna blagajna pozna namesto dohodkov same izdatke. Ta nepričakovan prelom v mišljenju širokih ljudskih plasti je vse bolj pomemben kakor sedanja gospodarska kriza. Med njegove dalekosežne posledice moramo šteti tudi propadanje funta. Zdrave razmere se bodo povrnile samo z novo zdravo duševnostjo. A sedanji britski brezposelni ne marajo odhajati v Avstralijo ali pa pobegnejo odtod nazaj v London, kjer imajo kljub brezposelnosti lažje življenje brez napornega dela v napoldivji pokrajini.

Po volitvah... Cestni pometač odstranjuje poslednje ostanke, ki spominjajo na ogorčeno volivno borbo.

»Moj Bog, kako me trga po zobeh!«

»Sedaj imaš ravno opoldanski počitek, kar k zobozdravniku pojdi.«

»Kaj misliš, da bom svoj prosti čas tako neumno izrabil!?«

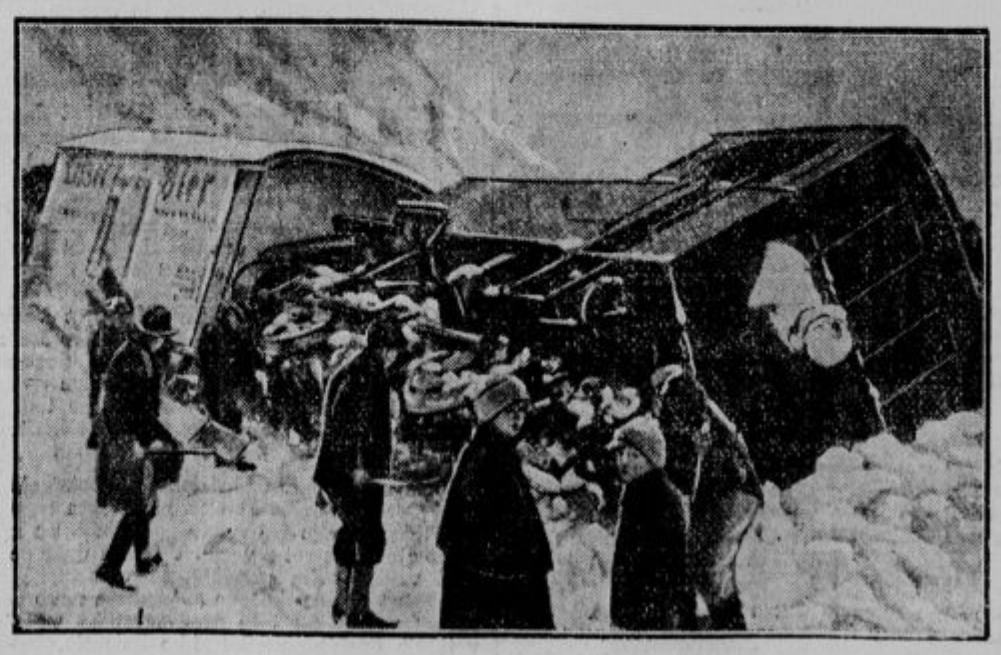

Lavine. Iz vseh krajev javljajo o številnih nesrečah v alpskih krajih, ki jih povzročajo lavine. Največja nesreča se je zgodila pri kraju Lungeru, na progi Interlaken-Luzern. Lavina je zdrčala z visokih gora in zasula potniški vlak. Mnogo oseb je bilo mrtvih in ranjenih.

Zadružna gospodarska banka

Poslovno poročilo banke, ki je bilo podano občnemu zboru, se obširno peča predvsem z razmerami na denarnem trgu. Poročilo ugotavlja, da je v drugi polovici leta šla debetna obrestna mera stopnjema navzgor na 9—14%. Iz zaključnih računov je razvidno, da so se vloge in založbe pri banki v teku preteklega leta znižale za 78 milijonov in dosegajo približno enako višino kot 1929. Celotni odtok sredstev banke pa je bil še večji, če vzamemo najvišje stanje v aprilu in najnižje v novembru. V tem se ravno izraža dobra pripravljenost banke, da je tolike denarne zahteve zadovoljevala iz lastne moči. *

V preteklem letu so se hranilne vloge na knjižice povečale od 109.6 na 110.7, dočim so se vloge na tek. račun zmanjšale od 253.6 na 229.7 milij. Upniki so se zmanjšali od 159.3 na 112.7, pri čemur je vštet tudi reeskont. Med aktivi se je najbolj znižala gotovina in sicer od 30.6 na 8.5, nadalje menice za ca. 10 in dolžniki za 14 milij. Din. Zmanjšala se je tudi postavka vrednostnih papirjev. Bruto donos se je povečal za manj ko 4 milijone, dočim so se izdatki za plače in doklade znižali za 0.7 milij. Pri povečanju odpisov in obresti tujih sredstev se je zmanjšal čisti dobiček od 1.8 na 1.6 milij. Din, kar omogoča banki razdelitev 7% dividende (1930 9%).

NOVA IZDAJA SPLOŠNE CARIN. TARIFE

Zbornica za TOI opozarja vse tvrdke svojega področja, da sta izdala tajnika ministrstva financ Dragotin I. Uroševič in Borivoje A. Miletič splošno carinsko tarifo naše kraljevine z vsemi izpremembami in dopolnili do 10. februarja l. l. Tarifa je tiskana v latinici in obsega 730 strani. Tarifa se dobi pri g. Ermanu Goluboviču, cariniku pri Glavni carinarnici v Ljubljani, telef. 2884.

*

Bančne bilance. Srbska banka je četrta največja banka v Zagrebu. Njen računski zaključek za 1931 kaže, da so vloge lani narasle od 506.4 na 524.1 milij. Din. Posebno so narasli upniki, med katerimi so znašali razni 45.0, reeskont pa 50.3 milij., skupno 95.4 (68.2) milij. Med aktivi so se povečale skoro vse postavke, posebno pa gotovina od 39.5 na 47.4 milij. Čisti dobiček znaša le 9.5 (10.65) milij. Din — Belgrajska zadruga je eden največjih in najstarejših denarnih zavodov v Belgradu. Ima hranilnih vlog 22.7 (25.1), tekočih računov in drugih upnikov 44.0 (37.5), dočim znaša reeskont 39.96 (29.7) milij. Med aktivi so se predvsem povečali tekoči računi. Čisti dobiček znaša 6.4 (7.7) milij. Kakor znano, goji zavod tudi zavarovalni posel.

Znamke za 0.75 in 1.50 Din. Kakor znano, je stopilo povečanje poštnih tarifov v veljavo že dne 1. decembra lani. Od tedaj dalje je promet zelo pogrešal znamk za 1.50 in 0.75 Din. Kakor sedaj poročajo iz Belgrada, bodo v kratkem te znamke dogotovljene in okoli 1. aprila spuščene v promet. Dopisnice za 0.75 Din so že gotove v zadostnih količinah in jih pošte že dobivajo. Nove znamke za 1.50 Din so rdeče barve, za 0.75 Din pa zelene. Nove znamke so v črtežu podobne sedanjim.

Mlekarsko zborovanje v Kamniku. 15. marca se je vršil na povabilo okrajnega načelnika zbor obstoječih mlekarskih zadrug celega okraja in zastopnikov obč. kmet. odborov. Sklenili so, da se bo ustanovila ena sama mlekarska zadruga za cel okraj. Vse obstoječe mlekarske zadruge naj bi likvidirale. V okrožju Domžal bo nova zadruga postavila svoje primerno poslopje: mlekarno, maslarno in sirarno za približne dnevne podelave 15.000 litrov mleka. Dovoz mleka se bo uredil avtomobilsko tako, da bo sicherni živinorejec našel prilike oddati svoje mleko v mlekarno. Cene mleku se bodo uredile tako, da bi najbližji kot najoddaljenejši živinorejec prejemal za mleko enako ceno (razun kar se razlikuje ista po kvaliteti mleka), to pa radi tega, ker bo vse prevozne stroške krila skupna blagajna mlekarske zadruge. Takoj po zboru je odbor imel sejo pod predsedstvom okr. kmetijskega predsednika Novaka, kjer se je soglasno sklenilo, delež znašaj po 50 Din od krave, vsak član ima le 1 glas.

Borza

Dne 17. marca 1932.

Denar

V današnjem deviznem prometu so bili tečaji večinoma slabejši. Promet je nadalje minimalen.

Ljubljana. Amsterdam 2282.87—2294.23, Berlin 1343.48—1354.28, Bruselj 789.03—792.97, Curih 1094.35—1099.85, London 204.63—206.23, Newyork ček 5630.39—5658.65, Pariz 222.69—223.81, Praga 167.42—168.28, Trst 292.49—294.89. — Na zagrebški in belgrajski borzi so bili zabeleženi isti tečaji, poleg tega pa še Newyork kabel 5652.39—5680.65. — Skupni promet brez kompenzacij je znašal v Zagrebu 102.311 Din.

Curih. Belgrad 9.02, Pariz 20.34, London 18.70, Newyork 516.62, Bruselj 72.10, Milan 26.75, Madrid 39.20, Amsterdam 208.60, Berlin 122.90, Stockholm 102.95, Oslo 101.50, Kopenhagen 102.95, Sofija 3.74, Praga 15.30, Varšava 57.90, Atene 6.60, Carigrad 2.50, Bukarešta 3.08, Helsingfors 8.60.

Vrednostni papirji

Tudi danes jebila tendenca za državne papirje slaba in so tečaji popustili. Interesantno je, kako postaja vedno večja razlika med tečajem 7% Blerovega posojila in ravnotoliko odstotnim posojilom Državne hipotekarne banke. Tečaj 7% posojila Državne hipotekarne banke je vedno višji kot tečaj 7% Blerovega posojila. Promet je postal manjši tudi v dolarskih papirjih. Zagrebška borza izkazuje naslednji promet: vojna škoda 200 kom., begl. obv. 25.000, 7% inv. pos. 250.000, 8% Blerovo posojilo 1000 dol., 7% Blerovo posojilo 5000 dol. in posojilo Drž. hipotekarne banke 2000 dol. Na belgrajski borzi pa je bilo prometa: vojna škoda prompina 400 kom., za marec 200 kom., 7% inv. pos. 11.000, begl. obv. 130.000, 7% Blerovo posojilo 5000 dol., 7% pos. Drž. hip. banke 1000 dol. Nadalje je bilo zaključenih 10 kom. delnic Narodne banke ter 43 kom. delnic Privilegirane agrarne banke, katerih tečaj je zopet popustil.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 57 bl., 7% Bler. pos. 50 bl., Stavbna 40 den., Ruše 125 den.

Zagreb. Drž. pap.: 7% inv. pos. 64.50—64.625 (63.50), vojna škoda kasa 227—228 (227), 3. 223—225 (227), 4. 225 bl., 8% Bler. pos. 54.50—56.50, 7% Bler. pos. 48.50—49 (48.50, 48.25, 49), 7% pos. Drž. hip. banke 51.50—52.50 (52), 6% begl. obv. 40.50—41.50 (40.50, 41.50, 40.50), agrarji 30—31.

Belgrad. Narodna banka zaklj. 4600, Priv. agr. banka 245, 243, 7% invest. pos. 63—65 (62.50), agrarji 31.50—32, vojna škoda 221—224 (220, 225), marec zaklj. 220, 6% begl. obv. zaklj. 40, 40.25, 41, 41.50, 7% Bler. pos. zaklj. 49.50, 50, 7% pos. Drž. hip. banke zaklj. 51.25.

Žitni trg

Novi Sad. Krompir beli slovenski 117.50—122.50. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: 56 vagonov.

Budimpešta. Tendenca slabša. Promet miren. Pšenica marec 12.55, zaklj. 12.55—12.56, maj 13.30—13.50, zaklj. 13.30—13.31, rž maj 15.85—16.30, zaklj. 15.92—15.95, koruza maj 14.75—14.80, zaklj. 14.65—14.69.

Chicago. (Začetni tečaji.) Pšenica maj 57.75, julij 59.375, sept. 61.50, koruza maj 38.50, julij 41.125, sept. 42.25, oves maj 24.25, rž julij 49, september 50.

Les

Tendenca še vedno slaba. Vsled dolgotrajne zime se je pričetek pomladanske stavbene sezone zakasnil. Razun tega pa še zelo neugodno vpliva na tem polju vsestranska gospodarska kriza. S kakim velikim stavbenim gibanjem v tej sezoni nikakor ni računati, kar bo naravno vplivalo tudi na oddajo stavbenega lesa, ki je v preteklih sezonah vsaj na domačem trgu našel še precej povoljni odjem. V kvalificiranem eksportnem lesu pa traja še vedno zastoj. (»Trg. list.«)

Živina

Ljubljanski sejem dne 16. marca. Na ljubljanski živinski sejem v sredo je bil dogon naslednji (v oklepajih število prodanih glav): 149 (16) konj, 85 (25) volov, 33 (10) krav, 10 (5) telet in 85 (39) prašičkov za rejo. Sejem ni bil posebno živahen, znatnejša je bila le kupčija s prašički za rejo, katerih cene so bile neizpremenjene, kakor sledi: voli I. 5—5.50, II. 4—4.50, III. 3—4, krave debele 4—4.50, klobasarice 2—3, teleta 6 do 7 Din za kg žive teže.

Črna pri Prevaljah

Odgovor dopisnika članka v »Del. Pravici«, štev. 21, ki navaja razmere brezposelnih v Črni. Res je, da se je ustanovil akcijski odbor za podpiranje brezposelnih in da deli naša občina podpore 50, 100 in 150 Din. Ne deli pa denarja, pač pa izdaja nakaznice, na katere potem dobiš le živila. Dopisnik omenja v svojem članku, »da ima občina na svojem seznamu brezposelnih tudi take, ki ponoči po gostilnah okoli popivajo in se tam korajžno pretepajo in druge »ven« mečejo.« — Dopisnik naj ne misli, da bo ako ima on službo, lahko kar po svoji mili volji izzival brezposelne, ki mirno popijejo četrt ali litra mošta v gostilni, če jih kdo povabi. Ako je bil pa vržen iz gostilne, pa naj posledice pripiše sam sebi, da ne bo v drugič brezposelne izzival ter jih brez vzroka osebno napadal.

Sport

V nedeljo se sestaneta 18-tič nogometni zastopstvi Zagreba in Belgrada. Srečanja nogometašev Zagreba in Belgrada so postala zelo popularna, ker se bore za prestiž med seboj najboljši igralci v državi. Prvič sta se sestali ti dve zastopstvi 1. avgusta 1920. Zagreb je par let vedno zmagal, bili so to časi, ko so zagrebški klubi z uspehom nastopali po vsej Evropi. Za nedeljsko tekmo, ki se vrši v Zagrebu, se sportniki zelo zanimajo. Belgrad bo zastopalo moštvo BSK, ki bo mogoče še ojačeno s kakim drugim igralcem. Zagrebčani so povabili svoje najboljše iz inozemstva; Hitrec in Živkovič bosta pomagala. Podzvezni kapetan Dasovič je sestavil naslednje moštvo: Demič-Slivak, Rajkovič-Ralič, Gayer, Kunst-Horvat, Lešnik, Hitrec, Živkovič, Babič. Zagreb nastopi po več letih prvič brez Maksa, katerega zvezda počasi tone!

O akciji, ki jo je započelo belgrajsko »Vreme«, da dobimo 50 naših najboljših nogometnih igralcev, smo že poročali. Občinstvu bo težko sodelovati, večina pozna samo igralce, ki igrajo v drž. reprezentanci in pa domače. Iz Skoplja poročajo o originalni ideji, katero bi bilo dobro posnemati. Kapetan Skopljanske nogometne podzveze je nominiral šest najboljših igralcev iz Skoplja. Tudi ljubljanska podzveza mora na enak način javiti svoje najboljše igralce. Kajti, kdo pozna izven Ljubljane in Maribora naše najboljše. Gotovo so med našimi fanti igralci, ki bi prišli v poštev za državno reprezentanco!

JNZ je na svoji zadnji seji le ugodila protestu Concordie in razveljavila tekmo z Victorio. Zveza se je postavila na stališče, da sme ugotavljati o uporabnosti igrišča le sodnik in kapetana moštev, nikakor pa podzvezni odborniki. Raditega se bo tekma Concordia-Victoria ponovila. V prvi igri je zmagala Victoria s 3:1.

Belgrajska Jugoslavija sodeluje za Veliko noč pri nogotemnem turnirju, ki ga priredi v Budimpešti Ferencvaroš in Hungaria. Jugoslavija organizira posebni izletniški ivlak, ki bo peljal v Budimpešto njene prijatelje, da ji pomagajo v težki borbi z renomiranimi nasprotniki.

Hašk potuje za Veliko noč zopet v Južno Nemčijo. V Münchenu in drugih mestih je moštvo zagrebških akademikov zelo priljubljeno.

Na prihodnjem kongresu FIFA, ki se bo vršil v Stockholmu, se bo razpravljalo tudi, kje bodo igrali za svetovno prvenstvo. Švedska nogometna Zveza je že organizirala posebno delniško družbo z 60 milijoni Din kapitala, ki bo v Stockholmu zgradila poseben stadion, kjer se bodo vršile nogometne tekme za svetovno prvenstvo. Švedi so namreč trdno prepričani, da bodo oni priredili l. 1934 za svetovno nogometno prvenstvo.

V Berlinu so se pričele tekme za prvenstvo Evrope v hockeyu na ledu. Sodelujejo najboljša hockey-moštva Evrope. Favoriti so letos Nemci, ki pa ne igrajo tako, kakor so od njih pričakovali. Najboljši igralci so radi napornih tekem na Olimpijadi iz forme. Radi tega tudi v prvi tekmi proti Švici niso mogli doseči boljši rezultat kot 1:1. Ravno tako je neodločeno (1:1), končala igra med Francozi in Čehi. Angleži so z mnogo sreče premagali Romune s 1:0; Švedi so odpravili Angleže s 4:1, kar je izzvalo splošno presenečenje.

Ker prošlo nedeljo ni bilo nobenih posebnih sportnih prireditev, slovenski »Sportni list« v sredo ni izšel. Ker je na programu za soboto in nedeljo več tekem, bo prihodnja številka po vsebini zopet zelo ostra.

Litija

Društvena prireditev. Prosvetno društvo v Šmarjnem priredi na praznik sv. Jožefa v Društvenem domu v Šmarjnem pri Litiji pretresljivo dramo v treh dejanjih »Mrak« in jo ponovi v nedeljo ob isti uri. Cene znižane. Ker so vloge v rokah naših najboljših igralcev, bo igra gotovo izborno uspela in vabimo ne samo Šmarčane ampak tudi litijsko občinstvo, ki ljubi lepo izvajano igro.

Ptuj

Gledališka predstava. Bralno društvo v Podvincih priredi 19. t. m. na praznik sv. Jožefa ob 15 v mestnem gledališču versko dramo »Žrtev spovedne molčečnosti«. Predprodaja vstopnic v minoritski župnijski pisarni. Segajte pridno po vstopnicah!

Dva koncert kvarteta »Zika«. Prvi koncert kvarteta »Zika« se vrši drevi ob 20 v dvorani Glasbene matice. Drugi, cerkveni koncert bo v nedeljo 20. t. m. ob 18 v minoritski cerkvi. — Pridite!

Trgovski gremij opozarja svoje člane, ki uvažajo svoje blago iz Avstrije, da poravnajo terjatve edino potom klirinškega računa pri Narodni banki, sicer zapadejo po zakonu denarni kazni do 300.000 dinarjev.

Naplavljen utopljenec. Pri vasi Orešje nad Ptujem je Drava naplavila truplo utopljenca. Kolikor se da sklepati, je moralo biti truplo že kake 3 tedne v vodi. Utopljenec je star približno 48—50 let ter pripada delavskemu stanu. Truplo je bilo preneseno v mrtvašnico mestnega pokopališča.

Pregled motornih vozil iz ptujskega sodnega okraja se je vršil pretekli torek na mestnem sejmišču. K pregledu je bilo pripeljanih 48 avtomobilov in 30 motornih koles. Izdane so vsem nove evidenčne tablice za leto 1932. Prišlo je do zanimivega navzkrižja med lastniki motornih vozil in komisijo radi previsokih komisijskih stroškov ter je morala slednja popustiti.

Seznam o ljudskem delu (kuluku) je na vpogled v mestni upravi.

Murska Sobota

Tudi rekord. M. Sobota se lahko ponaša z marsičem, česar tudi mnogi večji trgi ne premorejo. Tako gotovo prednjači tudi v izdajanju časopisov. Sedaj izhajajo v M. Soboti trije tedniki (Novine, Murska krajina, ki je začela šele sedaj izhajati in Muravidek) in trije mesečniki (Marijin list, Duševni list in Marijikin ograček). Vsi listi so tiskajo v Prekmurski tiskarni, katero vodi nadvse agilni g. Hahn Izidor.

Utrgan cvet. Malo je smrtnih slučajev, ki bi vzbudili tako globoko sočutje, kakor ga je vzbudila nenadna smrt učiteljiščnice Anice Titan iz Kroga. Pokojnica je lani maturirala in je sedaj čakala na službo. Ni je dočakala. Zadela jo je pretresljiva usoda, ki jo je spravila v bolnišnico, odtam pa v grob. Naj počiva v miru!

Sprememba posesti. G. Hahn Pavel, solastnik trgovine »Brata Šiftar in Hahn«, je kupil hišo Heimerja Samuela.

Šoštanj

Materin dan, ki se vsled skrajno slabega vremena ni mogel vršiti v nedeljo 13. t. m., kakor je bilo prvotno določeno, se vrši jutri, na praznik sv. Jožefa z zelo zanimivim sporedom.

Požar. V torek zjutraj je ogenj uničil gospodarsko poslopje posestnika Skoruška v Lokovici pri Šoštanju. Razen poslopja je uničena vsa krma, večja množina poljskih pridelkov itd. Ogenj je nastal v podstrešju stanovanjske hiše, kjer so je vnel prekajevalec; ognjeni zublji so planili skozi lesene špranje na tik hiše stoječe gospodarsko poslopje in ga objeli. Vaščani, ki so takoj požrtvovalno stopili v akcijo, so hišo rešili, skedenj pa je postal žrtev požara. Zavarovalnina je minimalna.

»Slovenca« in »Slov. gospodarja« lahko dobite v dnevni in nedeljski prodaji v trafiki ge. Valdlove. Segajte po koristnem čtivu!

Radio

Program Radio-Ljubljana:

Petek, 18. marca: 11.30 Šolska ura: Obrtniki med živalmi (prof. Fr. Pengov) — 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 17.30 Salonski kvintet. — 18.30 Gospodinjska ura (Krekova gospodinjska ura). — 19.00 Prof. L. Sušnik: Francoščina. — 19.30 Prof. dr. V. Bohinec: Narodi zemlje. — 19.45 Sokolska ura — prenos iz Belgrada (dr. V. Murnik). — 20.30 Prenos iz Varšave.

Sobota, 19. marca: 9.30 Prenos cerkvene glasbe — 10.00 P. dr. Roman Tominec: Osebnosti velikega tedna — 10.30 V. Pirnat: Od drevesne skorje do plutastega zamaška — 11.00 Salonski kvintet 12.00 Napoved časa, dnevne vesti, plošče — 15.15 Dekliška ura: Žena in umetnost (gdč. Lebarjeva) —15.45 Plošče — 16.00 Prenos koncerta gorenjske sokolske župe iz Kranja — 18.00 V. Pirnat: Podmornica — 20.00 Prenos iz zagrebške opere

Drugi programi:

Sreda, 19. marca.

Budapest: 12.05 Koncert vojaške godbe. 18.00 Poljudne ogrske pesmi. 19.35 Večerni konc. 20.25 Koncert opernega orkestra. Ciganska glasba. — **Dunaj:** 11.30 Opoldanski koncert. 19.00 Večerni koncert. 20.00 Dobrodelni koncert. 22.30 Plesna glasba. — **Praga:** 19.20 Poljudni večer. 22.25 Moravska Ostrava. — **Langenberg:** 13.00 Opoldanski koncert. 20.00 Večerni koncert. — **Rim:** 17.45 Orkestralni koncert. 20.45 Prenos iz gledališča. — **Belgrad:** 12.05 Radio orkester. 19.30 Pester program. 20.00 Narodne pesmi. 21.00 Šlagerji. 22.10 Radio orkester. 23.05 Jazz. — **Stuttgart:** 20.20 Pester večer. 22.50 Plesna glasba. — **Barcelona:** 19.00 Vokalni koncert. 20.00 Pestra glasba. 21.30 Prenos iz Madrida. — **Milano:** 20.20 Izbrana glasba. 21.00 Instrumentalni koncert. 23.00 Plesna glasba. — **Zagreb:** 20.00 Operni prenos iz zagrebškega opernega gledališča. — **Mor. Ostrava:** 19.20 Praga. 22.25 Pester program. — **Trst:** 20.20 Izbrana glasba. 21.00 Instrumentalni koncert. 23.00 Plesna glasba.

Humboldt:

Na Orinoku in v pragozdovih Južne Amerike

(Dalje.)

Krasno gorsko rastlinstvo pa se je razširilo tudi po ravnini, če je le prst pokrila skalna tla. Navadno je med to črno prstjo, ki je pomešana z rastlinskimi vlakni, in med granitom, plast belega peska. Misijonar je trdil, da ostane zelenje v bližini slapov zaradi obilne vlage v zraku vedno sveže, kajti vodna para se tod dviga iz veletoka, razblinjenega v dolgosti osmih kilometrov na vrtince in slapove.

Kadar na nebu nad to od tropičnega solnca razžarjeno pokrajino le nekolikokrat zagrmi, se vzbudi rastlinstvo povsod v polni moči in bujnosti in v takem bajnem sijaju, kakor se to zgodi na morski obali tega dela Amerike šele proti koncu deževne dobe. Stara drevesa so bila tod vsa okinčana s prekrasnimi orhidejami, rumenimi banisterijami, higouljami z modrimi cveti; poleg teh krasotic so se širile pereromije, arum in potos. Na enem samem deblu je bilo zbranih več raznovrstnih rastlin kakor jih moremo v Evropi komaj najti v precejšnjem delu kake dežele. Vlago ljubeče rastline krase bregove ob slapovih. V nižinah najdeš grmičje helikonije in drugih scitaminej s širokim, svetlim listjem, bambus, palme iz treh vrst murihi, jagua in vadgiai, ki se vsaka po svoje druži. Murihi ali mavricijas palma s svojim luskinastim sadom je znamenita sago palma Guarano Indijancev. Ta palma posebno ljubi enakovrstno družbo. Ima listje, katero je oblikovano kakor roka in ne raste med palmami s pernatim in nakodranim listjem, kakršna je n. pr. jagua, ki je neke vrste kokosova palma in pa vadgiai ali Cucurito, ki jo skoraj lahko primerjamo lepi vrsti oreodoxa palm. Cucuritu, ki je izmed palm najbolj razširjena ob Orinokovih slapovih pri Atures in Maypures, se odlikuje posebno zaradi svoje oblike. Njeno listje stoji v mladostnem stanju kakor tudi v polnem razvoju skoraj navpično na vrhu 80—100 metrov visokem deblu; le konice listov, ki tvorijo šope najbolj nežnega in svežega zelenja, so upognjene. Cucuritu ali seje, katerega sad je podoben breskvi, Oredora regia ali palma real (kraljevska palma) z otoka Kube in pa Ceroxilon (voskova palma) z visokih And so po rasti najbolj veličastne palme v Ameriki. Čim bolj pa se oddaljujemo od tropičnih krajev in se približujemo zmernemu pasu, tem manjša postajajo ta drevesa in tem bolj izgubljajo svojo krasoto.

Tudi kdor je prepotoval Alpe in Pireneje ter obiskal morda celo Kordiljere, ki so tako razvpiti glede raztrganih in razčlenjenih tal ter sledov razdejanja, na katera naletimo tam malone pri vsakem koraku, si s pomočjo golega opisa more le težko predstavljati, kakšna je Orinokova struga pri kataraktih. V daljavi petih morskih milj se razprostirajo povprek čez Orinoko neštevilni skalni pomoli kot prirodni jezovi in pragovi, podobni onim na Dnepru. Prostori med skalnimi pragovi v Orinoku so polni otokov različne velikosti. Nekateri so gričasti, razdeljeni v razne zaokrožene vzpetosti ter 400 do 600 m dolgi; drugi so zopet majhni in nizki kot gole kleči. Ti otoki dele strugo v mnogoštevilne divje rokave, v katerih se valovi razburkane vode razblinjajo ob skalovju; vsi otoki so porastli s palmami, ki jih krasi listje, rastoče liki perjanice; goščava palm sredi razpenjene vode! Indijanci, kateri prepeljavajo prazne piroge preko ravdalov, so dali vsaki skali, vsakemu pragu svoje posebno ime. Od juga gori pridejo najprej do Salto de Piapoco, do »tukanovega skoka«; med otokoma Avaguri in Javariveni je katanakt Javariveni, kjer se je družba naših popotnikov za časa povratka z Rio Negra dalj časa mudila, ko je morala čakati, da so Indijanci prepeljali čoln preko slapov. Na nekaterih krajih je bila Orinokova struga deloma suha. Granitno skalovje je bilo navaljeno in nagrmadeno kakor v grobljah, ki leže pred velikimi alpskimi ledeniki. Povsod pada voda v podzemske jame in iz duplin nad glavami in pod seboj so slišali možje šumenje vode. Orinoko, razcepljen v množico rokavov in pa hudournikov, si mora na ta način med skalovjem nad in pod zemljo iskati pot navzdol. Popotniki so se čudili, ko so videli v strugi razmeroma malo vode, ki vendar v taki ogromni množini grmi čez pragove, a se pod slapovi izgublja v duplinah in razbija ob skalovju.

Plovba po brzici je zelo težavna in nevarna. Le s svojo izredno spretnostjo in velikim pogumom morejo Indijanci spraviti svoje piroge čez mnogoštevilne slapove, izmed katerih sta raudal Javariveni in Kanukari med otokoma Surupamana in Urapuri največja. Če pada voda le dva do tri čevlje globoko čez pragove ali jezove, se upajo Indijanci navzdol grede kar prepeljati čezenje. Težje pa je vleči čolne navzgor. Tedaj morajo možje mnogokrat plavati proti toku, da se po velikem trudu zasidrajo na kaki skali. Po mnogih brezuspešnih poizkusih se jim končno posreči pritrditi vrv na kaki pečini, nakar počno vleči čoln po brzici navzgor v mirnejšo vodo. Toda med tem trudapolnim delom se čoln le prerad napolni z vodo. Zgodi pa se tudi, da se piroga razbije ob ostrem skalovju in Indijanci, vsi krvaveči iz mnogoštevilnih ran, komaj iztrgajo svoje ranjeno telo iz vrtincev deročih vodnih tokov ter se plavaje rešijo na najbližji otok. Kjer pa previsoki pragovi popolnoma zapirajo pot, zvlečejo možje posebno manjše in lažje čolne na suho, kjer polagajo podnje okrogla debla ter tako vale piroge navzgor do struge, kjer je veletok zopet ploven. Ob visoki vodi pa izginejo skale pod valovi in tedaj odpadejo mnoge težave in nevarnosti.

16. aprila proti večeru je zvedel Humboldt, da se je Indijancem posrečilo spraviti njegovo pirogo v manj kakor šestih urah čez katarakte in da dobro ohranjena čaka nanj in na njegovo družbo v zgornjem pristanišču. —

Jaguarjev je v tej pokrajini mnogo in prihajajo celo v vas, kjer požro revnim Indijancem marsikaterega prašiča. Misijonar je pripovedoval Humboldtovi družbi zanimiv in značilen dogodek o prikupljivosti teh sicer tako divjih živali. Nekoliko pred prihodom naše družbe je neki jaguar, ki se je zdel še mlad, ranil nekega otroka, s katerim se je igral. Ko je Humboldt spoznal tamošnje razmere, je popolnoma verjel tej dogodbi, katera je zanimiva tudi iz ozira na živalske navade. Dva indijanska otroka, stara od 8 do 9 let, deček in deklica, sta sedela pri Atures v travi sredi savane, preko katere ljudje večkrat prehajajo. Bilo je malo čez poldne, ko je prišel iz gozda neki jaguar. Začel se je približevati otrokoma ter ju skakaje obkroževati. Zdaj se je skril v visoko travo, zdaj je zopet skočil z ukrivljenim hrbtom in nagnjeno glavo naprej, prav tako kakor naše mačke. Mali deček se niti zavedal ni, kakšna nevarnost mu preti in je zaslutil to šele tedaj, ko ga je jaguar udaril na glavo. Najprej je igrajoča se zver le rahlo zamahnila, nato pa vedno bolj močno in krempiji so ranili otroka, da je začel zelo krvaveti. Tedaj pa je vzela mala deklica vejo in je udarila z njo jaguarja, ki je pobegnil pred detetom. Na otročje kričanje so prihiteli Indijanci, ki so videli jaguarja ne misleča na obrambo skokoma bežati v gozd.

(Nadaljevanje)

PRIPRAVILI SMO ZA VELIKO NOČ VELIKO IZBERO POMLADANSKE OBUTVE

DA BI VAS MOGLI POSTREČI KAR NAJPOPOLNEJE, NAS OBIŠČITE ŽE SEDAJ, DOKLER NI VELIKEGA NAVALA

Baťa

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 1·50 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglase strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din.

Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Ček. račun Ljubljana 10.349.

Jutri

Beseda samo 50 par

Drage Jožice in Joženi!

Da počastimo naš skupni imendan kar najslavneje, se sestanemo v soboto popoldne v »Daj-damu«! Izredni vinski blagoslov in druge dobrote. Ne bo Vam žal. Pridite gotovo!

Službo dobe

Beseda samo 50 par

Mesar. pomočnika

veščega v prodaji mesa pri čoku, ali dobrega prekajevalca — takoj sprejmem. Ponudbe na oglasni oddelek »Slovenca« pod šifro »Ljubljana« št. 3532. (b)

Dekle

za kmetska dela se sprejme v službo. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3573. (b)

Tesarski mojster

ki prevzame delo nove hiše v Ljubljani, se išče. Naslov v oglasnem oddelku »Slovenca« pod št. 3524. (b)

Denar

Beseda samo 50 par

Posojila

dobite na vknjižbo. Obširne ponudbe na upravo »Slovenca« Maribor pod »Točna izvršitev« št. 3551. Znamke za odgovor. (d)

Starejša gospa

(osamljena) ali gospod s premoženjem najde dom in ljubeznivo ravnanje in za obresti vso oskrbo — ako pomaga iz nesreče in da posojilo na posestvo. Ponudbe pod zn. »Večna hvaležnost« na oglasni oddelek Hinko Sax, Maribor. (d)

Inserati v »Slovencu« imajo največji uspeh.

Pouk

Beseda samo 50 par

Čamernikova šoferska šola

Ljubljana Dunajska c. 36. Prva oblast. koncesionirana. Prospekt št. 16 zastonj. Pišite ponji! Sprejem učencev vsaki čas.

Šoferska šola

oblastv. koncesijonirana, I. Gaberščik, bivši komisar za šoferske izpite, Ljubljana, Dunajska c. 31.

Stanovanja

Beseda samo 50 par

IŠČEJO:

Stanovanje

2 do 3 sob i š č e rodbina brez otrok. - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »1.—5.« št. 3547. (c)

ODDAJO:

Stanovanje

dveh sob in malega kabineta, z vrtom, na periferiji, se odda takoj ali tudi kasneje v najem. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 3526. (č)

Čitajte in širite »Slovenca«!

Lepo zračno sobo

parketirano, z eno ali dvema posteljama, zraven glavne pošte, oddam. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 3625. (č)

Razno

Beseda samo 50 par

Grintovec

- obiteljski pensionat - Preddvor nad Kranjem. - Najboljša oskrba, v predsezoni znižane cene. (r)

Velika razstava slik

slovenskih umetnikov. — Otvorjena od 19. do 26. marca. A. Kos, Ljubljana, Mestni trg 25. Nasproti magistrata. (r)

Kupimo

Beseda samo 50 par

Hladilni stroj

s kapaciteto od 200 do 2000 kalorij na uro, kupimo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Hladilni stroj« št. 2623. (k)

Srečke delnice, obligacije

kupuje Uprava »Merkur«, Ljubljana — Selenburgova ulica 6 II nadstr.

FOTOAPARATE

svetovnih tvrdk Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtländer, Welta, Certo itd ima vedno v zalogi

fotoodd. Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani Zahtevajte cenik!

Zahvala

Vsem, ki so ob smrti našega Jošta sočuvstvovali z nami, izrekamo zahvalo.

Ljubljana, 18. III. 1932.

Dr. Jakša Jože
in soproga **Soša.**

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 5 (paviljon)

lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. Telefonska štev. 3030.

Dobro seme

od rudeče detelje kupim. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 3622. (k)

Posestva

Beseda samo 50 par

Naprodaj vinograd

pribl. 100 hl, najboljša lega, krasna vila in viničarska hiša, z vsem inventarjem, 10 km od postaje Rajhenburg, cena ugodna. Dalje več stavbnih parcel na jako prometnem kraju v bližini trga Rajhenburg, zraven lep smrekov gozd, cena ugodna. - Dalje lep voz zapravljivček s 4 sedeži in garnitura za nico, po ugodni ce vse je vprašati pri Mici Rathej, Rajhenburg. (p)

Prodamo

Beseda samo 50 par

Polenovko

namočeno, d o b i t e pri I. Buzzolini v Lingarjevi ulici. (l)

Cevlji na obroke

TEMPO«, Gledališka ul. št. 4 (nasproti opere).

Parni stroj

sistem Wolf, 7 atmosfer, 8 ks, proda Gašper Šturm, posest., Selca nad Škofjo Loko. (l)

Tri kolesa

popolnoma nova, naprodaj za vsako ceno. Miklošičeva 7/III, vhod poleg slaščičarne. (l)

Prodam

par lepih, mladih konj - (fuksi belogrivci), sposobnih za vsako vožnjo, z opremo in vozom zapravljivčkom, vse v najboljšem stanju. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 3565. (l)

Peso in repo

za krmo, večjo množino, prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 3579. (l)

Puhasto perje

čisto, čohano po 48 Din kg, druga vrsta po 38 Din kg, čisto belo gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg. Razpošiljam po poštnem povzetju. **L. BROZOVIC — Zagreb, Ilica 82.** Kemična čistilnica perila

Šivalni stroj

popolnoma nov, naprodaj za 1300 Din. Miklošičeva 7/III, vhod poleg slaščičarne. (l)

Obrt

Beseda samo 50 par

Dežnike

izdeluje in popravlja Ivan Pavlin, Florijanska 11. (t)

Konfekcija — moda!

Najceneiši nakup. Anton Presker — Ljubljana — Sv Petra cesta 14.

Jougurt

bolgarsko kislo mleko — vedno sveže, kakor tudi vse mlečne izdelke prodaja Mlekarna, Dunajska cesta 17 (poleg kavarne »Evrope«) - Po želji dostavlja tudi na dom. (t)

Debele

luskinaste trobe

kupite najceneje pri tvrdk

A. VOLK, LJUBLJANA

Resljeva cesta 24.

Čitajte in širite »Slovenca«!

ASTMA

Težkoče pri dihanju in pomanjkanje sape so težke muke, ki store človeka nervoznega in ga spravljajo v obup, da nima miru ne podnevi ne ponoči.

Proti temu se z velikim uspehom uporabljajo:

ASTMOL prašek za kajenje -- ASTMOL bronhial cigarete

za kajenje.

Dobivajo se v lekarnah. **Pazite vedno na ime ASTMOL.**

Odobreno od Ministrstva socijalne politike in narodnega zdravja S. št. 2001 od 8. II. 1932 leta.

Razpis

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani razpisuje oddajo

centralne kurjave, toplovodne naprave, inštalacijo vodovoda za objekt III. ter inštalacijo vodovoda za nebotičnik

Proračuni, splošni in podrobni gradbeni pogoji se dobijo od 21. marca t. l. dalje med uradnimi urami pri podpisanem zavodu za 50 Din.

Pravilno sestavljene in zapečatene ponudbe je vložiti do 1. aprila t. l. do pol 12 opoldne pri Pokojninskem zavodu za nameščence v Ljubljani, Gledališka ulica 8/III.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani.

✝ V globoki žalosti naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je moja nad vse ljubljena soproga, hčerka in sestra, gospa

Mašič Marija

danes 17. t. m. ob 6 zjutraj, previdena s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspala. Pogreb nepozabne pokojnice bo v soboto 19. marca 1932 ob 2 popoldne iz hiše žalosti Ižanska cesta št. 4 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 17. marca 1932.

Globoko žalujoči soprog.

✝

Umrla mi je, zapustila nas je kot žrtev materinstva, iskreno ljubljena

Vera

Pogreb se bo vršil v soboto 19. marca ob pol 4 iz mrtvašnice Leonišča, Stara pot 2.

Ljubljana, dne 17. marca 1932.

Stane Derganc, trgovec
in ostali žalujoči.

Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša iskreno ljubljena, zlata mamica, babica, teta in tašča, gospa

Marija Plevelj roj. Burja

vdova strojevodje

dne 17. t. m. po kratkem, mukepolnem trpljenju, previdena s tolažili svete vere, bogu vdano umrla.

Pogreb nepozabne bo v soboto, dne 19. marca 1932 ob 4 popoldne izpred mrtvaške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, Banjaluka, Jevnica, Domžale, dne 17. marca 1932.

Olga, Leopoldina, Slavko, Zora, otroci — vnuki, snaha, zet in ostalo sorodstvo.

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Čeč. Izdajatelj: Ivan Rakovec. Urednik: Franc Kremžar.